

X. évfolyam 2. szám

HATÁRRENDÉSZETI

TANULMÁNYOK

2013/2. SZÁM

B U D A P E S T

- 2013 -

A MAGYAR RENDÉSZETTUDOMÁNYI TÁRSASÁG
HATÁRRENDÉSZETI TAGOZAT
TUDOMÁNYOS, SZAKMAI KIADVÁNYA

Szerkesztő bizottság:

Dr. Gaál Gyula, Görbe Attiláné Dr. Zán Krisztina, Dr. Gubicza József,
Prof. Dr. Fórizs Sándor, Dr. habil. Varga János, Dr. Vas Gizella, Dr. Horpácsi Ferenc,

Szakmai lektor:

Prof. Dr. Fórizs Sándor ny. rendőr dandártábornok

Szerkesztette:

Székely Jánosné

Felelős kiadó:

Dr. Varga János ny. határőr ezredes
Magyar Rendészettudományi Társaság
Határrendészeti Tagozat Elnöke

HU ISSN 2061-3997 (Online)

Tartalomjegyzék

Virányi Gergely	A határrendészeti tisztképzés a határrendészet szolgálatában	4
1. kérdésként:	Beszéljünk közös nyelven – alapdefiníciók saját megfogalmazásomban	4
2. kérdésként:	A mai helyzet előzményeiről és a jelenről – röviden	5
3. kérdésként:	Előadásom címére utalva – a szolgálatról.....	7
4. kérdésként:	Oktatási, kutatási és minőségügyi kihívások	9
5. kérdésként:	Egy ellentmondásos és vitatott kihívásról – a nevelésről.....	10
6. kérdésként:	A határrendészeti tisztképzés és a bolognai folyamat viszonyáról	11
	Befejezésként.....	12
Kiss Lajos	Az egységes európai határrendészeti képzés megteremtésének első szakasza	14
1.	Az egységes határrendészeti képzés szükségességének európai szintű megfogalmazása.....	15
1.1.	A Schengeni Végrehajtási Egyezmény (1990. június 19.).....	15
1.2.	Terv az Európai Unió tagállamai külső határainak igazgatásáról ^{IV} : (2002. június 14.) ¹⁶	
1.3.	Az Európai Tanács Sevilla-i ülése ^V : (2002. június 21-22.).....	18
2.	A Core Curriculum kidolgozása és az Ad hoc Centre for Border Guard Training létrehozása.....	19
2.1.	A Core Curriculum kidolgozásának megkezdése	19
2.2.	Ad hoc Centre for Border Guard Training.....	20
Varga János	A Magyar Rendészettudományi Társaság képzési tevékenységének megújítása.	24
	A képzés helye a Társaság tevékenységében	25
	A Társaság lehetőségei a rendészettudományi képzésben	27
	A feladatok megfogalmazása	30
Gárdonyi Gergely	A „kriminalisztika jövője” munkacsoport elképzelései.....	32
Szigeti Béla	Az arab tavasz után Szíria és a migráció, a következő nagy kihívás az Európai Unió és a schengeni térség tagállamainak	36
	Bevezető.....	36
	Szíriai Arab Köztársaság.....	36
	A menekültek helyzete	39
	Törökországból az Európai Unióba.....	40
	Összefoglalás.....	44

Virányi Gergely

A határrendészeti tisztképzés a határrendészet szolgálatában¹

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Főtitkár Úr! Tisztelt Kollégák!

A jubileumi kötetben tanulmányom jelent meg, a konferencián pedig előadást tarthatok. Mindkét lehetőséget tisztelettel megköszönöm a szervezőknek. A publikáció feldolgozható, ezért őrizkedem attól, hogy megismételjem a leírtakat. Inkább ott folytatom a gondolatokat, ahol a kötet terjedelmi korlátai miatt be kellett fejeznem „*a képzéstörténeti múlt utókornak szánt üzeneteit*”.

1. kérdésként: Beszéljünk közös nyelven – alapdefiníciók saját megfogalmazásomban

A rendészeti képzés speciális képzési rendszer, amely a teljes rendészeti ágazat számára, rendészeti képesítésű szakemberek felkészítését célozza és eredményezi.

Magában foglalja a rendészeti szakképzést és felsőoktatást, valamint az iskolarendszerű és azon kívüli át- és továbbképző, közép- és felsővezető-képző tanfolyamokat.

A határrendészeti képzés a rendészeti képzés része, amely a határrendészeti szolgálati ág számára, határrendészeti képesítésű szakemberek felkészítését célozza és eredményezi.

A rendészeti felsőoktatás a közigazgatási, rendészeti és katonai képzési terület önálló képzési ága, amely rendészeti alap-, mester- és doktori fokozatot biztosít.

Magában foglalja a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Karán és a karközi Katasztrófavédelmi Intézetben működtetett rendészeti alapszakokat és szakirányait, szakirányú továbbképzési szakokat, valamint mesterszakokat, továbbá az Egyetem küszöbön álló rendészettudományi doktori iskoláját.

A határrendészeti felsőoktatás a rendészeti felsőoktatás része, amely a rendészeti igazgatási alapszak határrendészeti szakirányaként felsőoktatási alapfokozatot, a rendészeti vezető mesterszak elvégzésével mesterfokozatot, végül a rendészettudományi doktori iskola kimenetén doktori fokozatot biztosít.

A rendészeti tisztképzés a rendészeti képzés és egyben a rendészeti felsőoktatás összetevője, amely a rendészeti képesítésű tisztek felkészítését célozza és eredményezi.

---

¹ Előadás a „110 éves a modernkori magyar határrendészet” c. tudományos konferencián.

A határrendészeti tisztképzés a határrendészeti képzés és egyben a határrendészeti felsőoktatás összetevője, amely a határrendészeti képesítésű tisztek felkészítését célozza és eredményezi.

Előadásomban *a határrendészeti felsőoktatásban folytatott határrendészeti tisztképzésre koncentrálok*, és előadásom címét is erre szűkítve kérem értelmezni.

2. kérdésként: A mai helyzet előzményeiről és a jelenről – röviden

Legújabb-kori történetükre 1960-ig visszapillantva, a határőr tisztképzést is folytató *katonai tanintézetek és felsőoktatási intézmények* kiforrott intézményi stratégiával rendelkeztek, eredményesen végezték képzési és kutatási feladataikat.

Emlékeztetőül: 1960-tól az Egyesített Tiszti Iskola (ETI), majd 1967-től a Kossuth Lajos Katonai Főiskola (KLKF); valamint a Zalka Máté Katonai Műszaki Főiskola (ZMKMF) később Bolyai János Katonai Műszaki Főiskola (BJKMF); továbbá 1960-tól a Zrínyi Miklós Katonai Akadémia (ZMKA) és 1996-tól a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem (ZMNE).

Sokunknak *ismerősként csengenek*: ETI BM Határőr és Karhatalmi Tagozat; KLKF BM Határőr és Karhatalmi Tanszék; KLKF Határőr Szaktanszék; BJKMF Határőr Műszaki Tanszék; ZMKA Határőr Tanszék; ZMNE Határrendészeti és Védelmi Tanszék.

Pozitív megítélés és elismerés illeti a *Rendőrtiszti Főiskolát* is (RTF), amely az 1970-ben történt alapításától kezdve betöltötte rendeltetését és jól megfelelt a vele szemben támasztott követelményeknek. A rendőri szakokon és átképző tanfolyamokon már a kezdetektől is tanulhattak határőr tisztek, de az önálló határrendészeti tisztképzés 1992-től datálódik.

A határőrizetben történt jelentős változások következményeként, a '80-as években törvényszerűen megszületett a határőr tisztképzés korszerűsítésének igénye is. Az egyre markánsabb határrendészeti feladat- és hatáskörök mindinkább a rendészeti és kevésbé a katonai felkészültséget igényelték. A rendészeti rendszerben helyére került határrendészet és a határőr tisztképzés addigi rendszere között *ellentmondások keletkeztek, amelyeket fel kellett oldani*.

A képzés korszerűsítése 1989-ben kezdődött meg a Határőrség vezetőinek irányításával, a kiképzési osztály és a szakosztályok, valamint a két felsőoktatási tanszék bevonásával. A korszerűsítés fő irányai: 1) határrendészeti átképzésben részesíteni a Határőrség hivatásos állományát; 2) határrendészeti feladatokra is felkészíteni a katonai felsőoktatási intézmények határőr hallgatóit; 3) határrendészeti tiszthelyettes-képzést létesíteni Körmenden; 4)

határrendészeti tisztképzést létesíteni az RTF-en. (Előadásomban, ez utóbbi feladatra koncentrálok.)

A képzés-korszerűsítés menetében, belügyminiszter úr 1992. szeptember elsejei hatállyal megalapította az **RTF határrendészeti szakát**. Miniszter úr felhatalmazásából a Határőrség országos parancsnoka és az RTF főigazgatója a szaklétesítést megelőzve, már 1992. március elsejével létrehozta az **RTF Határrendészeti Tanszékét**.

A határrendészeti tisztképzés a határőr tisztképzésből nőtt ki; **szellemi és személyi bázisát** a KLKF Határőr Szaktanszékről áthelyezett öt oktató² jelentette. Mi öten, a gyökereinket nem felejtettük és nem felejtjük. Jó iskoláink és fantasztikus nevelőink, tanáraink voltak mind a Kossuthon, mind a Zrínyin. Mi valamennyien a KLKF határőr szakán, később a ZMKA határőr parancsnoki szakán végeztünk; ketten a „Zrínyin” szereztünk egyetemi doktori fokozatot. A KLKF elhagyásakor büszkeséggel töltött el bennünket, hogy „kossuthosok” lehettünk, és megkíséreltünk minden addigi határőr értéket „átvinni a túlsó partra”. Az RTF segítőkészen fogadott, és megtiszteltetésnek tartjuk ma is, hogy a határrendészeti tisztképzés szolgálatába szegődhettünk. Akkori helyzetünkre pontosan illik a mondás: „jó helyen voltunk, jó időben”.

A tárgyhoz visszatérve: objektív tények igazolják az 1989-ben született vezetői döntések előrelátását, helyességét.

- 1) A **határőr tisztképzés**, értékekben gazdag 48 év után – kifutásos alapon – megszűnt a katonai felsőoktatásban. A ZMNE-en utolsó alkalommal 2008-ban avattak határőr tiszteket, akiknek rendészeti/határrendészeti felkészítésében, az utolsó tanévben az RTF érintett tanszékei és oktatói hathatósan közreműködtek.
- 2) A **határrendészeti tisztképzés** az RTF-en maradéktalanul beváltotta a reményeket, két évtizede magas szinten tesz eleget a felsőoktatási és a megrendelői követelményeknek.
- 3) A 2012. évi átalakítás következtében a **Nemzeti Közsolgálati Egyetem** vált (a továbbiakban: NKE vagy Egyetem)³ a rendészeti felsőoktatás bázisintézményévé. Az NKE **Rendészettudományi Kar** (RTK) feladat- és hatáskörébe tartozik a határrendészeti

---

² **Cseh József** hőr. szds, csoportvezető; **Dsupin Ottó** hőr. szds, csoportvezető; dr. univ. **Varga János** hőr. alez, csoportvezető; dr. jur. **Farkas János** hőr. alez, tanszékvezető-helyettes; dr. univ. **Virányi Gergely** hőr. ezds, tanszékvezető.

³ **Az NKE létrehozásáról** a Kormány a 1278/2010. (XII. 15.) sz. határozatával döntött. Létesítésének szabályairól a 2011. évi XXXVI. tv., majd működésének alapelveiről és céljairól a Nemzeti Közsolgálati Egyetemről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló, 2011. évi CXXXII. törvény rendelkezett.

tisztképzés, amelynek letéteményese továbbra is az NKE RTK *Határrendészeti Tanszék* (a továbbiakban: Tanszék).

- 4) Az immáron egyetemi Tanszék *jogutód intézménye lett* a katonai és rendészeti felsőoktatási intézmények minden korábbi határőr tanszékének.

Engedjék meg, hogy röviden megosszam az Egyetemmel összefüggő személyes érintettségemet is. Jó-néhány „megszállotthoz” hasonlóan és velük együtt, magam is az új Egyetem érdekében dolgoztam pontosan másfél évig, az eredeti munkaköröm (*RTF oktatási és tudományos rektor-helyettes*) maradéktalan ellátásával.

A modernizációs folyamatban hittem és vallottam, hogy az új Egyetem létrehozását a „Közjó” szolgálatának racionális és egyre magasabb szintű szükségletei kényszerítik ki. Eljutottam annak cselekvő támogatásáig, hogy a közszolgálat számára az alapjaiban szorosan összehangolt, majd differenciáltan arra épülő olyan képzési rendszert kell működtetnünk, amelynek eredményeként a végzetek helyes válaszokat tudnak adni a közigazgatás, a honvédelem, a nemzetbiztonság és a rendészet mindennapi kérdéseire, másrészt cselekvő részeseivé válhatnak a törvényszerűen bekövetkező reformfolyamatoknak.

Az Egyetem létrejöttétől öt évre elnyert pályázattal, de mindössze egyetlen hónapig oktatási rektor-helyettesként szolgálhattam a közigazgatási, a rendészeti és a katonai felsőoktatást. Az egészségi állapotom megromlása miatt 2012. január 31-ével felmentésemet kértem a beosztásomból. Immáron tizenhat hónapja nem csupán „címzetes”, hanem „valóságos” nyugdíjas vagyok, de továbbra is elkötelezett híve a rendészettudománynak, a rendészetnek és határrendészetnek, az egyetemi rangú, megismétlem: *az egyetemi rangú rendészeti felsőoktatásnak és határrendészeti tisztképzésnek*. Mindezek alapján bátorodom kérni, hogy gondolataimat ne tekintsék „partvonalon kívülinek”. Már csak azért sem, mert azok többségét már két évvel ezelőtt befogalmaztam az egyetemi irányító és képzési dokumentumok hatáskörömbé tartozó fejezeteibe, illetve a rektor-helyettesi pályázatomba, így azok nem csupán egy obsitos, „hirtelen felindulásból rögtönzött” utólagos ötletei.

3. kérdésként: Előadásom címére utalva – a szolgálatról

A rendészeti felsőoktatás, illetve a határrendészeti tisztképzés *akkor és oly' módon szolgálja* a rendészetet, illetve a határrendészetet, *ha és amennyiben*:

- 1) kiegyensúlyozott jogszabályi környezetben és stabil egyetemi háttérrel betölti a rendeltetését, magas szinten eleget tesz a vele szemben támasztott követelményeknek;

- 2) igazodik az Egyetem létrejöttének alapeszméihez, és arra törekszik, hogy a végzettek korszerű társadalomelméleti, kommunikációs és informatikai felkészültséggel, valós idegen-nyelvtudással, megbízható szakmai és vezetői kompetenciákkal rendelkezzenek;
- 3) hivatásával kettős célt teljesít: a nemzetközi szinten is helytállni képes szakembereket képez egyrészt a rendészet és a határrendészet mai ellátására, másrészt a rendészet és a Rendőrség jövőre orientált fejlesztéséhez;
- 4) praxisorientált kutatással hozzájárul a rendészeti professzió fejlesztéséhez, a rendészeti életpálya-modell felépítéséhez, a vertikális előmenetelhez és a horizontális átjáráshoz;
- 5) tevékenységében harmonikus egységet képez a Rendőrség szolgálati és életviszonyaihoz igazodó körülmények közepette végzett oktatás, nevelés és kutatás.

Amint az egyetemi képzés egészére, úgy a határrendészeti tisztképzésre is érvényesek a ***nemzeti felsőoktatással⁴ összefüggő jogszabályok***. Azokon kívül a határrendészeti tisztképzés egészét a „felsőoktatási megrendelő”, azaz a Belügyminisztérium és a Rendőrség feladatrendszeréből eredő ***gyakorlati szükségletek*** determinálják. A képzés általános követelményrendszerén kívül a Belügyminisztérium, illetve a Rendőrség és annak határrendészeti szolgálati ága minden más szaktól és szakiránytól eltérő sajátos, illetve különös és speciális követelményeket is támaszt a határrendészeti tisztképzéssel szemben. (Nyugtázzuk: és ez így is van rendjén.)

A követelményrendszer hierarchikus tagozódása a következőképpen vázolható:

- társadalmi és felsőoktatási általános követelmények: a közigazgatási, rendészeti és katonai képzési terület egészével szemben;
- a Belügyminisztérium és a Nemzetgazdasági Minisztérium által támasztott sajátos követelmények: a rendészeti képzési ággal szemben;
- a Rendőrség, a Büntetés-végrehajtási Szervezet, az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, valamint a Személy-, Vagyonvédelmi, és Magánnyomozói Szakmai Kamara által diktált különös követelmények: a rendészeti képzési ág adekvát alapszakjaival és szakirányaival, mesterképzéseivel és doktori képzésével szemben;

---

⁴ Lásd: a 2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról és végrehajtási rendeletei

- a Rendőrség határrendészeti szolgálati ágának speciális követelményei: a rendészeti igazgatási alapszak határrendészeti szakirányával szemben.

Az előadás címére ismét visszaulva: minden kibocsátáskor, ***a komplex követelményrendszert tükröző kimenő-teljesítménnyel végzetek képesek meggyőzően bizonyítani, hogy a határrendészeti tisztképzés valóban a határrendészet szolgálatában áll.***

4. kérdésként: Oktatási, kutatási és minőségügyi kihívások

- 1) A követelmények teljesítése érdekében és folyamatában a jogutód egyetemi tanszék felelőssége osztatlan és ezért még inkább fokozott, mert a határrendészeti tisztképzés oktatási tudásbázisává és szellemi centrumává kell válnia. A képzés és a kutatás legfőbb hozama annyi lesz majd, amennyit a praxis profitálhat abból.
- 2) A határrendészeti tisztképzés fókuszában is a hallgató-központú képzés, a rendészettudományos kutatás és a képzési környezet folyamatos minősége kell, hogy álljon.
- 3) Az országos rendőrfőkapitány úr, a rektor úr és a dékán úr határozott támogatásával végső soron a tanszékvezetőnek kell megteremtenie – de e magasabb vezetők nélkül képtelen megteremtenie – a megfelelő tudományos minősítéssel és szakmai gyakorlattal rendelkező oktatói kart; biztosítani kell a minőségi oktatók megtartását és utánpótlását; a szakmai és az oktatói munkakörök közötti harmonikus mobilitást.
- 4) A gyakorlatias felkészítés érdekében szoros együttműködést kell folytatni a Rendőrség központi, területi és helyi szerveivel, valamint szigorúan a hazai és az uniós gyakorlat által determináltan kell fejleszteni a határrendészeti tisztképzést is. A szakmai szervek nélkül képtelenség teljesíteni a képzési és kimeneti követelményeket. Röviden fogalmazva: a magas szintű elméleti ismereteket nem lehetne párosítani a gyakorlati kompetenciákkal, és mindezek ötvözeteként nem születhetne meg a korszerű és megbízható teljesítményképes tudás.
- 5) A határrendészeti tisztképzés során is érvényesíteni kell a korszerű pedagógiai elveket, metodikákat és technikákat. Annál is inkább, mert ami eredményes volt a korábbi években, annak egy része ma már nem célravezető. Holnap meg végképp' nem lesz az. Vezérelje ezért is a Tanszék a képzésben és a kutatásban az értékrendszerek (általam 2011-ben, éppen e Díszteremben megfogalmazott) triásza: értékmegőrzés – értéktranszfer – újérték-teremtés.

Nézzünk előre: a 2012-ben bevonult elsőévesek megközelítően 2059-ig fogják szolgálni a „Köz” javát. Helyt kell állniuk a gyakorlatban és közben visszatérő rendszerességgel rész kell venniük az élethosszig tartó tanulás iskolarendszerű és azon kívüli formáiban, beleértve a permanens autodidakta önfejlődést is.

- 6) Nagyon fontos az Egyetemen a belső együttműködés, így pl. a közös tananyag- és eszközfejlesztés, a tananyagok permanens frissítése, vagy pl. az összehangolható szakmai foglalkozások együttes megtartása. Örömmel olvastam a honlapon a közelmúltban végrehajtott közös gyakorlatokról. Gratulálok! Az ilyen és hasonló oktatási aktusokat kell gazdagítani és erősíteni.
- 7) Két évtizede vallom, hogy az Egyetem rangját a tanszékek összegzett rangja adja meg. Minden tanszéknek, így a határrendészeti is arra kell törekednie, hogy a diszciplína első számú műhelyévé váljon, olyan kutatási és oktatási eredményeket produkáljon, amelyekre itthon és külföldön egyaránt felfigyelnek a partnerek.

Tudom, mindez nem egyszerű és nem könnyű. Ne feledjük azonban, hogy korábban sem volt könnyű. A határőr tisztképzés és a határrendészeti tisztképzés tradíciói jogelődeinket is kötelezték, bennünket is köteleztek és a maiakat is kötelezik: a Tanszéknek olyan minőségű oktatást, nevelést és kutatást kell folytatnia, amely méltán helyezheti az egyetemi tanszékek legjobbjai közé.

5. kérdésként: Egy ellentmondásos és vitatott kihívásról – a nevelésről

Az Egyetem a felsőoktatási intézményi hálónak nem csupán egy, hanem különleges tagja, mert fáradhatatlanul törekednie kell a társadalom egésze, de különösen a közszféra által megkövetelt közszolgálati attitűd és személyiségjegyek kialakítására, illetve magatartásformák, viselkedésminták átadására, a közszolgálati kultúra és érintkezés elsajátíttatására is.

A határrendészeti tisztképzés magabiztosan illeszkedik e követelményhez is, mert tradicionális jellemzője a képzés komplexitása, azaz nem csupán oktatást folytat, hanem nevelést is. Feltétlenül szólnom kell – de sajnos, ezt is csak nagyon röviden tehetem – a nevelési intézményrendszer három központi eleméről: ***a hallgatókról, az oktatókról és a vezetőkről.***

- 1) Meggyőződésem, hogy ***a mai hallgatók*** jobbak, mint mi voltunk negyven évvel ezelőtt. Szélesebb körű általános műveltséggel, jobb idegen nyelvi és kimagasló informatikai

felkészültséggel, valamint a mai kornak megfelelő nyitottsággal és rámenősséggel jönnek a rendészeti ágazatba.

Önként érkeznek. Felajánlják egész lényüket a bipoláris pedagógiai tevékenységhez, és pedig nem-csupán az oktatásban, hanem a nevelésben is, vagyis önnön személyiségük fejlesztésében. Élni kell, jól és helyesen kell élni, de soha nem szabad visszaélni az általuk felkínált bizalommal – és ami a legfőbb: nem szabad elhibázni ezt a nagy, közös pedagógiai folyamatot.

- 2) ***Minden felsőoktatási oktatónak*** naponta, legalább egyszer eszébe kell(ene) jutnia: pedagógus vagyok. Pedagógus, és nem „csak” oktató. A legfőbb pedagógus, azaz a legfőbb tanító és egyben a legfőbb nevelő maga az oktató, ezért személyes felelőssége a nevelésben is megkérdőjelezhetetlen.

A hallgatók oktatását és nevelését a közigazgatás, a honvédelem, a nemzetbiztonság, illetve a rendészet gyakorlatában, valamint a tudományos közéletben tapasztalt oktatók kell, hogy szolgálják. Sajnos, az e téren elért vitathatatlan eredmények ellenére is, mindmáig megoldatlan hiányosság terhét hordozzuk: a rendészeti felsőoktatási pályát a rendészeti praxisban szolgáló legkiválóbb kollégáknak is vonzóvá kell(ene) tenni – egzisztenciális, morális és minden más tekintetben. (Ez viszont különösen messze meghaladja valamennyi szakmai tanszékvezető hatáskörét.)

- 3) Az Egyetem minden szintjén ***az egyik legfőbb vezetői feladatnak*** kell(ene) tekinteni a követelmények és a hallgatói igények kölcsönös egyeztetését, a „*Hallgató – Egyetem – Megrendelő*” viszonyrendszer harmóniáját. Csak így várható el igazán, hogy a hallgatók szorgalmas tanulmányi munkával, fegyelmezett magatartással és kulturált viselkedéssel teljesítsék az egyre fokozottabb követelményeket.

6. kérdésként: A határrendészeti tisztképzés és a bolognai folyamat viszonyáról

Hazánkban is ***divattá vált kritizálni, sőt szidni*** a bolognai szisztémát. A rendészet és a rendészeti felsőoktatás hívei, tisztelt Kollégák, ***ne álljunk be ebbe a sorba!***

A bolognai idea egyik alappillére, hogy az indokolatlanul és pazarlóan hosszú képzési időket lecsökkentve, a hároméves alapképzés befejeztével a végzetek azonnal konvertálható képesítéssel, késlekedés nélkül kezdjék meg a pályájukat. A későbbiekben pedig, a többéves gyakorlati tapasztalat birtokában, de akkor is csupán egy kisebb részük „léphessen felsőbb osztályba”, azaz felvételizhessen a mesterképzésre. A két ciklus között szükség van a néhány éves nagybetűs „Életre”, mert a mesterképzés éppen a praxisban

megszerzett tapasztalatokra is kell, hogy épüljön és nem csupán az alapképzésben elsajátított kompetenciákra.

Egyébként, e kérdésben is igaz a mondás: nincs új a Nap alatt. Emlékezzünk! Jónéhányan ülünk ebben a teremben, akik a 20. század második felében a még csak később megszülető bolognai folyamatot megelőzve szereztünk **bolognai rendszerű** képesítéseket, okleveleket, doktori fokozatokat – a katonai felsőoktatásban folytatott határőr tisztképzésben.

Örülök, hogy a rendészeti felsőoktatásban a bolognai vertikális egymásra épültség biztosított. Az alap- és mesterképzés kiforrott. Őszintén remélem, hogy – a MAB elutasító határozatában foglaltakat fegyelmezetten pótolva – mihamarabb létrejön és megkezdődhet a rendészettudományi doktori iskolában is a képzés, mert a tudomány, a professzió és a hivatásunk önbecsülése is ezt követeli a rendészeti felsőoktatástól.

Az osztatlan képzésről most nem beszélek, az külön fejezetet érdemelne. Azt a kérdést pedig, hogy más képzési területeken, más képzési ágakban, más alap- és mesterszakokon hogyan valósítják meg vagy sértik meg a bolognai folyamatot, ***nem tisztem és nem is fogom megítélni, illetve minősíteni.***

Befejezőként

A jubileumi kötetben, a tanulmányt lezáró gondolataimat kilenc pontban foglaltam össze. Előadásom végéhez közeledve, kiemelem a 7.3. ponttal jelölt üzenet két mondatát. *„Máig pontosan nem tisztázott és nem meggyőző okokból (magyarázat több is van), az önálló Határőrséget 2007. december 31-én felszámolták. Ennek következtében a 2008. január elsejétől integrált Rendőrségen belül kell őriznünk a határrendészeti ágazat értékeit és a határrendészeti tisztképzés színvonalát ugyanúgy, mint ahogy őrizzük például a közrendvédelmi, a közlekedésrendészeti és a bünyügyi tisztképzést.”*

Az idézett üzenetet továbbszöve, nyomatékosan hangsúlyoznom kell három gondolatot.

- 1) A határrendészeti tisztképzés RTF-en történt meggyökereztetése és két évtizedes eredményessége tevőlegesen hozzájárult az unió-kompatibilis határrendészet meghonosításához és a Határőrség modern rendészeti szervvé történt átalakításához.
- 2) A határrendészeti tisztképzés jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy a Határőrség 2007. december 31-i megszüntetését és a feladatrendszer rendőrségi integrációját követően a határrendészet „nem dőlt romokba”, mert a határrendészeti állomány épp’ a rendészeti

felkészültségéből fakadóan vált képessé a proaktív pályamódosításra és a kreatív asszimilációra.

- 3) A határrendészeti tisztképzés rendészeti jellegét annak tudatában kell még inkább erősítenünk, hogy az Unió fejlődésével, az uniós külső határok belső határokká válásával a határrendészeti feladat- és hatáskörök továbbszűkülnek, és a határrendészeti állomány a belátható jövőben újabb horizontális rendészeti pályamozgásra kényszerül. Ez pedig azt jelenti, hogy a korábban megszokott és indokolt specializáció helyett a határrendészeti tisztképzésben a rendészeti képzés generalista jellegét kell erősíteni!

Sok sikert kívánok minden Kollégának a rendészettudományok műveléséhez, akár a rendészeti praxisban, akár a rendészeti felsőoktatásban teljesít szolgálatot. Nem véletlenül alkalmazom a „szolgálatot”, mint terminus technicum. Ókori eredetű a szállóige, miszerint a pedagógus a társadalom rabszolgája; én pedig hozzáteszem: a rendészeti pedagógus pedig a rendészeté, amit *szolgálnia kell, hittel és alázattal*.

Remélem, hogy 42 évnyi felsőoktatási szolgálat alapján, hitelesnek fogadják el, amit ma, innen üzenek minden oktató-kollégának a rendészeti felsőoktatásban: Mindaddig, amíg a hallgatók közt élsz, élj a hallgatókért. Tedd, amit tenned kell, és ne tántorítsanak el más célok és eszmények. Ne kedvetlenítsen el az előmenetel lassúsága, vagy az elismerés elmaradása. Az igazi elismerés egykori hallgatóid köszönete és hálás emlékezete lesz.

A jövőre gondolva, a magyar történelem egyik kiemelkedő személyiségének mondását idézem. Bízom abban, hogy az utánunk jövők, ha netán eszükbe jut megítélni bennünket – akik a határrendészeti tisztképzés létrehozásának, majd egyetemi rangú kiteljesítésének nevesített vagy csupán névtelen részesei lehettünk –, hátha így vélekednek majd rólunk: *„Lehet, nem tettek meg mindent, amit meg kellett volna tenni, de mindent megtettek, amit meg lehetett tenni.”*

(Bethlen Gábor erdélyi fejedelem 1580-1629)

Köszönöm a figyelmet!

Budapest, 2013. május 15.

Kiss Lajos

Az egységes európai határrendészeti képzés megteremtésének első szakasza

A második világháborút követően a nyugat – európai vezetők felismerték, hogy a térség jövőbeni hatékony fejlődése érdekében országaik között a gyűlölködést és az ellenségeskedést fel kell váltania az együttműködésnek. A demokratikus államoknak meg kell találni azokat a területeket és eszközöket, ahol, és amelyekkel a bizalom és az együttműködés erősíthető.

Ezen az úton az egyik legfontosabb lépés volt a Római Szerződések¹ elfogadása, melyen belül az Európai Gazdasági Közösség létrehozásáról szóló szerződés célul tűzte ki, hogy a tagállamokban elősegíti a gazdasági fejlődés növelését, a stabilitás megteremtését, az életszínvonal emelését és a szerződő felek közötti kapcsolatok szorosabbá tételét. Ennek elérése érdekében a szerződő felek számos intézkedés végrehajtását fogalmazták meg, többek között: „az áruk, a személyek, a szolgáltatások és a tőke tagállamok közötti szabad mozgását gátló akadályok eltörlését”⁵

A fenti tervezett intézkedések megvalósítása közül, a személyek szabad mozgása megteremtésének voltak közvetlen határrendészeti vonatkozásai, melyek a gyakorlatban azt jelentették, hogy a tagállamok közös határain meg kell megszüntetni a mozgást gátló akadályokat, vagyis a határellenőrzést.

A közösség ennek az állapotnak az elérését az átmeneti időszak végéig⁶ határozta meg, a gyakorlatban azonban ennek megvalósítása csak 1985-ben a Schengeni Egyezmény^{II} aláírásával kezdődött meg.

Az egyezmény a megvalósítás érdekében rövid és hosszú távon megvalósítandó intézkedéseket fogalmazott meg. A rövidtávon megvalósítandó intézkedések között többek között az alábbiakat határozta meg: „... a határrendészeti és vámhatóságok főszabályként csak vizuálisan ellenőrzik a közös határon csökkentett sebességgel áthaladó személygépjárműveket, anélkül, hogy ezeket a járműveket megállítanák.”⁷

A hosszú távon megvalósítandó intézkedések között, a határellenőrzésre vonatkozó megállapítás a következő volt: „A személyek mozgása tekintetében a Felek törekednek arra,

---

⁵ Római Szerződések pp. 9.

⁶ Az Európai Gazdasági Közösség létrehozásáról szóló dokumentum a közös piacot egy 12 éves átmeneti időszak alatt kívánta létrehozni, amely további három, négy éves időszakra került felosztásra.

⁷ Schengeni Egyezmény pp. 2.

hogy közös határaikon megszüntessék az ellenőrzéseket, és ezeket az ellenőrzéseket külső határaikra helyezték át.”⁸

A fenti intézkedések megkezdtek egy belső határok nélküli térség formálását, azonban a tapasztalatok alapján nyilvánvalóvá vált, hogy ennek a térségnek az eredményes működtetéséhez részletesebb szabályozás szükséges. A résztvevő államok ennek érdekében kidolgozták és 1990. június 19-én aláírták a Schengeni Végrehajtási Egyezményt^{III}. A Schengeni Végrehajtási Egyezmény 1995. március 26-án lépett hatályba a korábbi egyezményt aláíró Belgium, Hollandia, Luxemburg, Franciaország és a Német Szövetségi Köztársaság⁹, valamint a később csatlakozó Spanyolország és Portugália területén. Az egyezmény hatályba lépésével létrejött a schengeni térség.

A térség létrejötte új helyzetet teremtett a határellenőrzésben. A külső határszakaszokon az azonos színvonalú határellenőrzés megteremtése új elvek és gyakorlat kialakítását követelte meg a résztvevő államok között úgy a végrehajtás, mint a képzési együttműködés területén.

Cikkemben az oktatás és a képzés területén az európai szintű határrendészeti együttműködés szükségességének megfogalmazását és első lépéseit mutatom be a teljesség igénye nélkül, a FRONTEX működésének megkezdéséig.

1. Az egységes határrendészeti képzés szükségességének európai szintű megfogalmazása

1.1. A Schengeni Végrehajtási Egyezmény (1990. június 19.)

A Schengeni Egyezmény a határellenőrzés területén elsődlegesen azokat az intézkedéseket valósította meg, amelyek a belső határok átlépését könnyítették meg. Ebben az időszakban megalkotói még nem határoztak meg konkrét feladatokat az egységes képzésre és oktatásra vonatkozóan, azonban felismerték, hogy a schengeni határellenőrzési rendszer csak egy sokkal hatékonyabb szabályozás és együttműködés keretében működhet eredményesen.

Ennek megvalósítása érdekében a Szerződő Felek 1990. június 19-én aláírták a Schengeni Végrehajtási Egyezményt. A határellenőrzésre vonatkozóan a szabályozás legfontosabb eredményei közé tartozott, hogy meghatározta a rendszer működését szabályozó legfontosabb alapfogalmakat és a belső és külső határok átlépésére vonatkozó szabályokat. A külső határok átlépésére vonatkozó szabályok keretében egységes elveket fogtak el a nemzeti hatáskörben végrehajtásra kerülő határellenőrzés végrehajtására.

---

⁸ Schengeni Egyezmény pp. 5.

⁹ A hatályba lépéskor már Németország

Az egyezmény 2. fejezete 6. cikkének 5. pontjában a jogszabály készítői általános követelményként az alábbiakat fogalmazták meg: “A külső határokon egyforma szintű ellenőrzést kell végezni.”¹⁰

A fenti követelmény megvalósítása érdekében a 4. pont a következőket határozta meg:

„A Szerződő Felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy a külső határok mentén történő ellenőrzések és őrizet végrehajtásához megfelelő létszámú és képzettségű személyi állományt biztosítanak.”¹¹

A fenti követelmények eredményes végrehajtása érdekében a 7. cikk az oktatásra és képzésre vonatkozóan az alábbiakat fogalmazta meg: “támogatják az ellenőrzést végző személyi állomány egységes ki- és továbbképzését.”¹²

Összességében megállapítható, hogy a Schengeni Egyezmény végrehajtási tapasztalatai alapján elkészített Schengeni Végrehajtási Egyezmény egy átfogó szabályozást adott a schengeni térség működtetésére vonatkozóan és ez volt az első dokumentum, amely európai szinten megfogalmazta a határőr oktatásban és képzésben az egységes követelmények kialakításának szükségességét.

1.2. Terv az Európai Unió tagállamai külső határainak igazgatásáról^{IV}: (2002. június 14.)

A Schengeni Végrehajtási Egyezmény 1995. március 26-án lépett hatályba Belgium, Franciaország, Hollandia, Luxemburg, Németország, Portugália és Spanyolország területén. A schengeni térség gyorsan fejlődött. 2001 végére a térséghez tartozó országok száma, területe és lakossága a Schengeni Egyezményt aláíró országokhoz viszonyítva megháromszorozódott, a további tervezett keleti bővítések, pedig a folyamat további folytatását vetítették előre.

Az év folyamán szintén új biztonsági kihívásként jelentkezett a 2001. szeptember 11-i terrortámadás, amely jelentősen megváltoztatta a világ biztonsági helyzetét. Ebben a helyzetben a schengeni térséghez tartozó és a velük együttműködő államok is új válaszokat kerestek a biztonsági kihívások kezelésére, köztük a schengeni térség működtetésére.

A terv volt az első dokumentum, amely a Schengeni Végrehajtási Egyezmény addigi megvalósítását átfogóan értékelte és európai szintű válaszokat keresett a felmerült problémák megoldására.

---

¹⁰ Schengeni Végrehajtási Egyezmény pp. 7.

¹¹ Schengeni Végrehajtási Egyezmény pp. 7.

¹² Schengeni Végrehajtási Egyezmény pp. 7.

A dokumentum az értékelés során a legfontosabb problémaként nevezte meg az eltérő nemzeti szabályozási és végrehajtási gyakorlatból adódó biztonsági eltéréseket, az egyes nemzetállamok határszakaszain.

A hiányosságok kiküszöbölése érdekében többek között az alábbi feladatok végrehajtásának szükségességét fogalmazta meg:

- Egy sokkal szorosabb gyakorlati együttműködés és koordináció kialakítását a külső határok ellenőrzésében résztvevő hatóságok között.
- A külső határokon a határőrizetért és a határforgalom ellenőrzésért felelős nemzeti szervezetek gyakorlatának harmonizálását.
- Közös követelményrendszer kialakítását a határőr képzésben.

A fenti feladatok eredményes megvalósítása érdekében a terv integrált határellenőrzési rendszer kialakítását javasolta, amely a következő elemeket tartalmazta:

- Közös irányítási és együttműködési rendszert.
- Közös integrált kockázatelemzést.
- Személyzeti és technikai együttműködést.
- Közös jogszabályok kialakítását.
- Költségmegosztást a tagállamok és az Unió között.

A képzésre vonatkozóan az első és a harmadik elem tartalmazott rövid és hosszú távon megvalósítandó feladatokat, amelyek közül az alábbiakat emelem ki:

- Ideiglenes központok létrehozását a megfogalmazott feladatok és intézkedések megvalósítása érdekében.
- Közös képzési program és követelményrendszer kialakítását a határőrök és közép szintű vezetőik részére, valamint továbbképzések szervezését, amelyek a nemzeti képzési intézmények bázisán kerülnek végrehajtásra.

A terv legvégül szervezeti fejlesztést vázol fel, amely egy európai határőr szervezet létrehozását javasolja, koordináló, tanácsadó szereppel, a nemzeti határőr szervezetek önállóságának meghagyásával.

A Terv az Európai Unió tagállamai külső határainak ellenőrzésére, az európai határellenőrzés fejlesztését hosszútávra meghatározó dokumentum. Az integrált határellenőrzés legfontosabb

elemeinek és a megvalósításukhoz szükséges legfontosabb intézkedések meghatározásával biztosította, hogy az integrált határellenőrzés európai szinten megvalósuljon.

Az azonos és magas színvonalú határellenőrzés megvalósítása érdekében a külső határokon a dokumentum kiemelt figyelmet fordít az európai szintű egységes képzési követelmények és továbbképzési rendszerek kialakítására.

Ezeknek a tervezett intézkedéseknek a megvalósítása érdekében a Terv szervezeti fejlesztésekre is javaslatot tesz, első lépcsőben az ad-hoc centerek, majd európai szintű koordináló szervezet létrehozására.

1.3. Az Európai Tanács Sevilla-i ülése^V (2002. június 21-22.)¹³

Az Európai Tanács Sevilla-i ülésén megerősítette a Terv az Európai Unió tagállamai külső határainak igazgatásáról dokumentumban foglaltakat, amelyet meghatározóan A koordinált és integrált határellenőrzés fokozatos bevezetése a külső határokon fejezetben fogalmazott meg. A dokumentumban megfogalmazott célkitűzések eredményes megvalósítása érdekében az Európai Tanács 2002 végéig az alábbi feladatok végrehajtását határozta meg:

- “közös műveletek végrehajtását a külső határokon;
- kísérleti projektek azonnali indításának kezdeményezését valamennyi érdeklődő tagállam részvételével;
- a tagállamok bevándorlási összekötő tisztjei hálózatának létrehozását.”¹⁴

2003 júniusáig a Tanács az alábbi feladatok végrehajtását tervezte:

- “közös kockázatelemzési modell kidolgozását, a közös integrált kockázatelemzés megteremtése érdekében,
- közös határőr képzési program kialakítását, az államhatárookra vonatkozó szabályozások európai szintű megerősítését,
- tanulmány elkészítését a tagállamok és az Unió között a külső határok ellenőrzése vonatkozó költségmegosztásra vonatkozóan.”¹⁵

A Terv az Európai Unió tagállamai külső határainak igazgatásáról dokumentumban foglaltakat az Európai Tanács megerősítette és ezzel megnyitotta az utat az európai szintű gyakorlati határellenőrzési együttműködés megvalósítása előtt. A kísérleti projektek indítása

---

¹³ Az eredeti dokumentum: Council of the European Union: Seville European Council 21 and 22 June 2002

¹⁴ Seville European Council pp.10.

¹⁵ Seville European Council pp. 10.

többek között megteremtette a különböző ad-hoc centerek¹⁶ létrehozásának a feltételeit, melyeken belül később megkezdődött az integrált határellenőrzés megteremtése érdekében az egyes szakterületek európai szintű koordinálása és segítése. A külső határok ellenőrzésére vonatkozó költségmegosztás pedig feloldotta a szárazföldi és tengeri külső határokkal rendelkező és nem rendelkező tagállamok közötti esetleges ellentéteket.

2. A Core Curriculum kidolgozása és az Ad hoc Centre for Border Guard Training létrehozása

2.1. A Core Curriculum kidolgozásának megkezdése

Terv az Európai Unió tagállamai külső határainak igazgatásáról elfogadása megnyitotta az utat az európai szintű integrált határellenőrzés megteremtése előtt. A tervben megfogalmazott célok megvalósítása érdekében európai szintű kísérleti projekteket indítottak el és megkezdtek az úgynevezett ad-hoc centerek létrehozását, az egyes határellenőrzési szakterületek koordinálása és segítése érdekében.

A képzés területén ez a munka 2002 júliusában kezdődött el, amikor Ausztria és Svédország egy közös projekt javaslatot dolgozott ki Core Curriculum for borderguard training¹⁷ címmel, amelyet a SCIFA+¹⁸ 2002 júliusi ülésén elfogadott.

A projekt javaslat célul tűzte ki, hogy a tagállamok, a schengeni térség államai a tagjelölt országok bevonásával, széleskörű adatgyűjtést követően 2003 júniusáig kidolgoznak egy Common Core Curriculumot¹⁹ a folyamatban résztvevő országok határőrei számára.

Az elkészült javaslatokat a résztvevők képviselői két munkacsoport ülés keretében megtárgyalták majd véglegesítették, melyet a projekt vezetősége 2003. júniusában mutatott be az Európai Tanács Thessaloniki ülésén.

A projekt eredményeként a résztvevők meghatározták a képzés szintjeit (first, second, mid)²⁰, kidolgozták a tervezett oktatás tantárgyszerkezetét, időkereteit, az oktatás módszereit és az

---

¹⁶ ideiglenes központok

¹⁷ A Core kifejezés ebben az összefüggésben egy törzsanyagot, egy mindenki számára elsajátítandó tartalmat foglalt magában. A Core Curriculum for borderguard training pedig egy minden határőr által elsajátítandó minimum oktatási programot tartalmazott a végrehajtó és a közvetlen vezetői állomány részére.

¹⁸ A SCIFA+ 2002. júliusában alakult, amelynek részét képezte a Strategic Committee on Immigration, Frontiers and Asylum, valamint a résztvevő országok határellenőrzésért felelős szervezeteinek vezetői. (Common Unit)

¹⁹ A Common Core Curriculum megnevezés, a Közös (határőr) Képzési Programot jelölte, melynek később leggyakrabban csak a rövidítését használták (CCC).

²⁰ A Közös Képzési Program legvitatottabb eleme volt a képzési szintek meghatározása, ugyanis az egyes résztvevő államokban jelentős nemzeti eltéréssel működött a határellenőrzés. Annak érdekében, hogy valamennyi érdekelt fél igényét tartalmazza, került kialakításra a három szintű modell. First level officer: A kényszerítő eszköz alkalmazásának jogával nem rendelkező tisztviselő. Second level officer: A kényszerítő

elérendő kompetencia szinteket. Az elkészített program nem tartalmazta a képzés részletes tartalmát.

A projekt másik jelentős eredménye volt, hogy javasolta egy jövőbeni ideiglenes képzési központ felállítását, felvázolta annak lehetséges szervezetét és feladatait.

2.2. Ad hoc Centre for Border Guard Training

2003 júliusában Ausztria képviselői javaslatot dolgoztak ki és mutattak be a Common Unit-nak²¹ a Common Integrated Unit for Border Guard Training²² létrehozására, szervezetére és feladataira vonatkozóan. A Common Unit elfogadta a jelentést és felkérte Ausztriát, hogy dolgozzon ki egy részletes tervet a Common Integrated Unit for Border Guard Training állománytáblájára és működésére vonatkozóan. A kiegészítő jelentést követően a Common Unit a javaslatot elfogadta az Ad hoc Centre for Border Guard Training²³ Ausztriában történő megalapítására.

2003 októberében a SIAK²⁴ megkezdte az ideiglenes központ kialakítását traiskircheneri objektumában. A központ gyakorlatilag november 3-án kezdte meg működését, amikor az osztrák, a finn, az olasz és a lengyel szakértők megérkeztek Traiskirchenbe. A német és a magyar szakértő 2003. november 17-én illetve december 15-én kezdte meg munkáját a központban.

A központ munkájának megkezdését követően a nemzetközi szakértők csoportja tovább folytatta a képzési program kidolgozását. Az első szakasz eredményeire építve, a kidolgozás három szinten (first, second and mid-level) folytatódott tovább, amely nyolc modult foglalt magában (Emberi erőforrás gazdálkodás, Nemzetközi jog, Nemzeti jog, Gyakorlati képzés, Kriminológia, Informatika, Alkalmazott munkamódszerek és Ügyvitel, amelyek 27 tantárgyat tartalmaztak.)

A szakértők kidolgozták és véglegesítették az oktatási alapprogram oktatási céljait és módszereit, az elérni kívánt kompetencia célokat, az egyes tantárgyak részletes tartalmát, valamint az alkalmazásra vonatkozó ajánlásokat.

---

eszköz alkalmazásának jogával rendelkező tisztviselő. Mid-level officer a határőrök kisebb csoportjának vezetési jogával rendelkező tisztviselő.

²¹ A Common Unit az együttműködésben résztvevő országok határellenőrzésért felelős szervezeteinek a vezetőiből állt.

²² Az osztrák javaslatban ezen a néven szerepelt a létrehozandó határőr képzési szervezet.

²³ Ideiglenes Határőr Képzési Központ.

²⁴ A Sicherheitsakademie osztrák kifejezés rövidítése, amely az osztrák Szövetségi Belügyminisztérium és Menekültügyi Hivatal ki és továbbképzési szervezete.

A kidolgozó munkával párhuzamosan a központ az együttműködésben résztvevő államokban a folyamatos és hatékony együttműködés érdekében kialakította a kapcsolattartó személyek hálózatát és az International Advisory Board-t (IAB)²⁵

Az International Advisory Board első ülésén a résztvevők elfogadták az ACT²⁶ működési szabályzatát, az elkészült Core Curriculum for border guard training anyagát, mint minimum oktatási programot az európai határőrök számára, valamint, hogy a program gyakorlati alkalmazását 2004. június 15-én kezdik meg a résztvevő országok határellenőrzésért felelős szervei.

Az ACT működési szabályzatának megfelelően a központ megszervezte a CCC alkalmazását, folyamatosan elemezte és értékelte az alkalmazás helyzetét és vizsgálta a továbbfejlesztés lehetséges irányait.

A oktatási program alkalmazásával párhuzamosan a központ megkezdte továbbképzések és továbbképzési anyagok európai szintű szervezését és kidolgozását. Ennek a munkának egyik legmeghatározóbb eredménye volt, egy a tagállamok széleskörű összefogásával elkészített 16 és 40 órás oktatási anyag, amely segítette a hamis és hamisított okmányok felismerését és az ezzel kapcsolatos angol terminológia elsajátítását.

A központ speciális képzéseket kezdett el szervezni az FPO²⁷ programban résztvevők, a légi és tengeri határok központok részére és speciális munkakapcsolatot alakított ki Lettországgal a kutyakiképzés területén.

A nemzeti határőr szervezetek tevékenységének jobb megismerése és a képzési tevékenység elősegítése érdekében a központ kialakította az European Training Day²⁸ (EUTD) hagyományát. Az EUTD anyaga egy informatív és egy oktatási részt tartalmazott. Az informatív rész tájékoztatta a résztvevő államokat a nemzeti határőr szervezetek aktuális szervezetéről, feladatairól és legfontosabb eredményeiről, míg az oktatási rész egy a határőr szervezetek jobb feladat végrehajtását segítő tananyagot tartalmazott.

Az ACT tevékenysége során létrehozta a határőr akadémiák hálózatát, valamint egy képzési és tanári katalógust, a speciális határőr témák oktatásának elősegítése érdekében.

Tevékenységének végén a központ végrehajtotta a képzési program első értékelését, melynek alapján megkezdte annak első módosítását, valamint a mid-level képzés tervezését.

---

²⁵ Nemzetközi Tanácsadó Testület, melynek a határrendészeti oktatásért felelős nemzeti vezetők voltak a tagjai.

²⁶ Az ACT az Ad hoc Centre for Border Guard Training (Ideiglenes Határőr Képzési Központ) angol kifejezés rövidítése.

²⁷ FPO a Focal Point Office angol kifejezés rövidítése, amely FRONTEX és az együttműködő államok által kijelölt, a határellenőrzés szempontjából meghatározó határátkelőhelyeket és határszakaszokat foglalja magában. Vendég tisztviselők a legtöbbször ezeken a helyeken látnak el szolgálatot.

²⁸ Európai Képzési Nap

A központ 2005 végén fejezte be tevékenységét az ausztriai Traiskirchenben, melynek tevékenységeit a FRONTEX Képzési Egysége folytatta tovább.

Összességében az Ad hoc Centre for Border Guard Training volt az első európai intézmény, amely megkezdte a határőr oktatás harmonizálását és segítségét a schengeni térségben és az együttműködésben résztvevő országokban. A centrum tevékenységének legfontosabb eredményét azonban abban látom, hogy létrehozott egy olyan speciális hálózatot és munkamódszert, amely megalapozta a FRONTEX Képzési Egységének jövőbeni tevékenységét.

Értékelés:

Cikkemben időrendi sorrendben, a teljesség igénye nélkül mutattam be azt a folyamatot, amely megteremtette európai szinten az egységes határrendészeti képzés alapjait az 1990-2005 közötti időszakban. Ez az időszak magában foglalja az egységes képzés szükségességének megfogalmazását, a végrehajtási feltételek megteremtését és a kezdeti lépéseket ezen az úton.

A leírt tények és adatok egyértelműen bizonyítják, hogy a Terv az Európai Unió tagállamai külső határainak igazgatásáról dokumentum 2002-ben történt megjelenése és az abban megfogalmazott feladatok végrehajtása felgyorsította az egységes határrendészeti képzés megteremtését.

Az Ad-hoc Centre for Border Guard Training létrehozása 2003-ban megteremtette ennek a folyamatnak az ideiglenes szervezeti keretét. A Core Curriculum for Border Guard Training oktatási alapprogram kidolgozása pedig az első olyan program volt, amely alap és középszintű határrendészeti képzést próbálta meg egységesíteni a schengeni térségben és az együttműködésben résztvevő államokban. A program egy mindenki számára elfogadható minimum program volt, a közösségi és nemzeti érdekek sajátos szintézise, amely számos hibája ellenére is jó kiinduló alapot biztosított a továbbfejlesztéshez.

Az ACT létrehozása, a speciális európai szintű kapcsolatrendszer kiépítése, egy sajátos munkamódszer kialakítása lehetővé tette a FRONTEX Képzési Egységének későbbi eredményes működését.

A fentiek alapján az 1990- 2005 közötti időszakot, a FRONTEX Képzési Egysége gyakorlati működésének megkezdéséig, amely egy minőségileg új időszakot jelent az európai határrendészeti együttműködésben, az egységes európai határrendészeti képzés megteremtésének első időszakaként határozom meg.

Hivatkozások:

- I. Római Szerződések, <http://eur-lex.europa.eu/hu/treaties/index.htm#founding>
Letöltve: (2011.05.28.)
- II. Megállapodás a Benelux Gazdasági Unió államai, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között a közös határaikon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről; Az Európai Unió Hivatalos Lapja L 239/13; 2000.9.22. 1-10. p.
- III. Egyezmény a Benelux Gazdasági Unió államai, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között a közös határaikon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-i Schengeni Megállapodás végrehajtásáról, Az Európai Unió Hivatalos Lapja L 239/19; 2000.9.22.; 09-52. p.
- IV. Council of the European Union: Plan for the management of the external borders of the member states of the European Union; 10019/02; 35. p.(Terv az Európai Unió tagállamai külső határainak igazgatásáról.
- V. Council of the European Union: Seville European Council 21 and 22 June 2002, 13463/02; 42. p.

Varga János

A Magyar Rendészettudományi Társaság képzési tevékenységének megújítása.

A Magyar Rendészettudományi Társaság 2013. májusi ülésén indította útjára „A MAGYAR RENDÉSZETTUDOMÁNYI TÁRSASÁG JELENE ÉS JÖVŐJE” című stratégiai és innovációs projektjét. A projekt egyik célja a Társaság képzési és továbbképzési tevékenységének megújítása. A cél elérése érdekében létrehozott egy Képzési és Továbbképzési Munkacsoportot is. A projekt és a munkacsoportok vezetői már egyeztették a fő feladatokat, a munkacsoportok tevékenységére vonatkozó elgondolásokat.

A Képzési és Továbbképzési Munkacsoport tagjai:

Dr. Phd. Gubicza József t. ezredes, főosztályvezető (Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság); Magyar Rendészettudományi Társaság (MRTT) Felügyelő Bizottság tagja;

Lantos Mihály r. őrnagy (Nemzeti Közszerológiai Egyetem (NKE) Szent György Szakkollégium Igazgatója);

Lövei László r. alezredes, oktatási igazgató-helyettes (Miskolci Rendészeti Szakközépiskola);

Dr. Phd. Nagy Judit r. őrnagy, egyetemi docens, tanszékvezető (NKE);

dr. jur. Szabó Andrea p.őr. alezredes, tanszékvezető, doktorandusz (Nemzeti Adó- és Vámhivatal, NKE, Rendészeti Doktoranduszok Országos Egyesülete);

Dr. habil. Varga János ny. h.őr. ezds. főiskolai tanár, tanszékvezető (NKE, MRTT Határrendészeti Tagozat Elnöke).

A tanulmány közelebbi célja a munkacsoport tevékenységének megalapozása, a közös gondolkodás segítése, illetve a tudományos közélet tájékoztatása. Távlabbi célja egy olyan kerekasztal beszélgetés előkészítése, amely a munkacsoport eredményeit bemutatja, megvitatja és javaslataival segíti a Társaság Elnöksége és a Közgyűlés elé kerülő kutatási jelentés véglegesítését.

A képzés helye a Társaság tevékenységében

A tudományos munkát végzők fontos feladata a kutatások során megszerzett új ismeretek közzététele, hogy átfogó és alapos vizsgálatok eredményeként új ötletekkel, gondolatokkal álljanak a társadalom elé. Az átfogó kérdéseket az összefüggések rendszerében közelítsék meg, hogy a döntéshozókat időben, megfelelő információkkal lássák el. Nélkülük a tudományos képzés sem képzelhető el.

Az MRTT alakuló közgyűlésének maradandó gondolatai között elhangzott, hogy a tudás alapú társadalom tudásalapú rendszert is feltételez. Ennek ellenére a MRTT képzési tevékenységével kapcsolatos elgondolások megfogalmazása során figyelemmel kell lennünk arra, hogy szervezetünk a saját kereteit ne lépje túl, hiszen a felsőoktatási törvény rögzíti, hogy az autonóm felsőoktatási intézmények alapfeladata az oktatás és a tudományos kutatás. Akkor is helytálló a körültekintő gondolkodás, a feladatok elhatárolása és a tevékenységek megosztása, ha tudjuk, hogy a rendszertudomány kiváló művelői közül sokan a felsőoktatási intézményeknek oktatói és vezetői is.

Az érem másik oldalán tanulmányozható kép alapján viszont fontos felelősségünk a képzésben való átgondolt, hatékony részvételünk. Egy-egy tudományterület korszerű ismeretei gyorsabban cserélődnek ki, mint a felsőoktatási képzés időtartama. Az egész életen át való tanulás során pedig szakmákat, képesítéseket kell folyton megújítanunk, ha állni kívánjuk a versenyt. A tudományos szervezetek képzési tevékenysége tehát jelentős előnyökkel jár a társadalom számára.

Könnyen belátható az is, hogy az emberi létet veszélyeztető globális kihívásokra – a rendszertudomány esetében különös tekintettel a határokat könnyedén átlépő nemzetközi szervezett bűnözésre, a terrorizmusra, a természeti katasztrófák kockázatának megértésére és hatásának csökkentésére – adott képzési válasz nem következhet be a veszélyes eseményekre való azonnali válaszokkal együtt. Fontos, hogy ezeket az eseményeket a szakmai válaszokkal együtt utólag értékeljük, a körülményeket tudományos alapossággal is megvizsgáljuk, helytálló következtetéseket vonjunk le, s ezek alapján tegyünk ajánlásokat a társadalom, s ezen belül a képzési intézmények számára. Sok tekintetben azonban magunk is végezhetünk képzési tevékenységet.

Az MRTT Alapszabályában a Társaság célkitűzései között szerepel a „megfelelő fórum biztosítása a társaság tagjai részére ismereteik bővítésére, kutatásaik segítésére, szakmai

eredményeik terjesztésére, publikálására, szakmai színvonaluk emelésére, továbbá érdekeik védelmére; a magyar rendészettudományi élet hagyományainak felkutatása, ápolása, a szakmai egység és az együvé tartozás érzésének, gyakorlatának erősítése”.²⁹

Az Alapszabály 2.§ 2. bekezdése meghatározza, hogy a Társaság a céljai elérése érdekében milyen fontosabb tevékenységeket végez. Ezek között szerepelnek olyanok, amelyek kifejezetten a képzéshez tartoznak, illetve ahhoz kapcsolhatóak:

- a. konferenciákat, fórumokat, ankétokat, szemináriumokat, vitaüléseket rendez;
- b. a rendészettudomány fejlődését elősegítő bemutatókat, kiállításokat szervez, szakmai tájékoztatókat tart;
- c. szakmai tárgyú folyóiratokat és kiadványokat szerkeszt és ad ki;
- d. folyamatosan részt vesz a rendészettudománnyal kapcsolatos kutatási, fejlesztési és oktatási feladatok áttekintésében és értékelésében, azok megoldását javaslataival segíti;
- e. a tudományos munka elismerése érdekében emlékérmeket, és a kiemelkedő tevékenységet elismerő díjakat alapít és ítél oda, pályázatokat hirdet és jutalmakat tűz ki;
- f. kapcsolatokat épít ki és tart fenn, valamint együttműködik az állami és a társadalmi szervekkel, a Magyar Tudományos Akadémiával, a rendészetet erősítő, valamint a hasonló célú és szerepkörű intézményekkel, szervezetekkel és egyesületekkel;
- g. kapcsolatot létesít külföldi társszervezetekkel, anyagi erőforrásaihoz mérten elősegíti, illetve lehetővé teszi tagjai részvételét külföldi konferenciákon, valamint külföldi szakemberek részvételét saját rendezvényein;
- h. bel-, és külföldi tanulmányutakat szervez;
- i. tagjai számára szakmai érdekképviselőket szervez, szakértőket fogad el;
- j. saját szakterületén díjazás ellenében szerződéses (megbízásos) munkákat végez.”

---

²⁹ A MAGYAR RENDÉSZETTUDOMÁNYI TÁRSASÁG ALAPSZABÁLYA
<http://www.rendeszet.hu/alapszabaly>

Mindezek megfelelő alapot képeznek a Képzési és Továbbképzési Munkacsoport tevékenységéhez. A csoport feladatának tekinti azt, hogy

- az Alapszabályban megfogalmazott lehetőségeket napjainkra aktualizálja;
- tanulmányozza a hazai és nemzetközi élenjáró gyakorlatot, a legjobb gyakorlatokat sajátos viszonyainknak megfelelően adaptálja;
- vizsgálja meg, hogy milyen szervezeti változtatások szükségesek az eredményes képzési tevékenységhez;
- tegyen javaslatot azokra a konkrét tevékenységi formákra, amelyeket a képzés során célszerű alkalmazni;
- tegyen javaslatot a képzési feladatok személyi bázisának létrehozásához.

A Munkacsoport tevékenysége szempontjából fontos, hogy együttműködjön, szükség esetén közösen gondolkodjon és dolgozzon a Projekt többi munkacsoportjával, hisz több olyan lehetőség és feladat is körvonalazódik, amelyek túlmutatnak egy-egy munkacsoport kompetenciáin.

A Társaság lehetőségei a rendészettudományi képzésben

Közülük kiemelésre érdemes a rendészettudomány tudásbázisának létrehozása. Meglehet, hogy ezt a problémát pontosítani szükséges, hisz megítélésem szerint a tudásbázis jelenleg is létezik, csak alkotóelemei nincsenek rendszerezve. A rendszerezéshez azonnali lehetőségeket kínálnak a

- a jelenleg is meglévő rendészettudományi jellegű kiadványok:
  - tudományos folyóiratok;
  - szakkönyvek;
  - tananyagok;
- könyvtárak;
- kiállítások. Ezek között vannak jelenleg is megtekinthetőek, de fontos az, hogy felderítsük, számba vegyük a múzeumok, intézmények raktáraiban nyugvó régebbi kiállítások anyagát is;
- a Rendészeti Szószedet.

A MRTT fontos feladatának kell tekintenünk a tudományos kutatások eredményeinek képzésbe való beillesztésének elősegítése. Ennek kézzelfogható formája az ismerethordozók kiadása. Erre jó példát adnak a Határrendészeti Tagozat égisze alatt 2012-ben megjelentetett „Sodorvonalon” és a 2013-ban kiadott „A modernkori magyar határrendészet százöt évé” című tanulmánykötetek.

Az MRTT képzési tevékenysége megújításának a saját képzési portfólió létrehozásában is meg kell jelennie. A ma is figyelmünk előterében lévő, az MRTT sajátjaként adaptálható képzési rendezvények:

- továbbképzési programok, kurzusok;
- szabadegyetem;
- szeminárium;
- vándortábor;
- tudományos ankét;
- tudományos kör.

Ezekon kívül más szervezetek rendezvényein való megjelenés is hasznos lehet számunkra:

- csatlakozás a szakmai szervezetek továbbképzési programjaihoz. Itt bemutatni a Társaság tevékenységét. Bemutatni a szakmai problémák megoldásában rendelkezésre álló lehetőségeit, a már kialakult legjobb hazai és nemzetközi gyakorlatokat;
- a rendészettudományi kutatás eredményeinek a „Kutatók éjszakája” rendezvényein való bemutatása;
- bekacsolódás az IPA (International Police Association) programokba, különös tekintettel a Magyar Szekció szervezeteinek rendezvényeibe.

Ezek a rendezvények ma már természetes módon egyaránt ölthetnek hazai és nemzetközi és jelleget.

Célszerű áttekintenünk a rendészettudományi képzés jelenlegi és lehetséges kapcsolatrendszerét, a képzési együttműködést. A hatékonyság érdekében hazai szinten külön érdemes elgondolkodni néhány fontos kategóriát illetően:

- tudományos társaságok;
- államigazgatási szervek;
- képzési intézmények;

- nonprofit szervezetek.

A nemzetközi szinten a rendészettudománnyal foglalkozó társaságok és az uniós ügynökségek lehetnek kiemelt partnereink. Kedvező alapot teremt, hogy törekvéseink több tekintetben is találkoznak a CEPOL és a FRONTEX aktuális programjaival és hosszabb távú fejlesztési terveivel.

A tudományos képzés oly sokirányú lehetőséget kínál számunkra, hogy különösen az első időszakban célszerű meghatározni a képzési prioritásokat.

Legfontosabbnak az tűnik, amivel eddig is foglalkoztunk: az államilag szervezett rendészettudományi képzés támogatása. Segíteni kell a legfrissebb kutatási eredmények beillesztését a tananyagokba, a kor követelményeinek való folyamatos megfelelést. Itt indokoltnak tűnik egy széleskörű nemzetközi kitekintés, helyzetfelmérés, következtetések levonása és ajánlások tétele.

Az államilag szervezett rendészettudományi képzésen belül hozzá kell járulnunk a tehetséggondozáshoz. Ennek kézzel fogható lehetősége a szakkollégiumi és a tudományos diákköri munka támogatása. Mai tevékenységünk hatékonysága rövidtávon is jelentősen fejleszthető a következő területeken:

- bekapcsolódás a hallgatók kutatás módszertani képzésébe;
- a Tudományos Diákkörök rendezvényeibe való bekapcsolódás, az önképzőkörök munkájának támogatása, módszertani segítése;
- tudományos diákköri dolgozatok témáihoz ajánlások tétele, a dolgozatok elkészítésének konzultációkkal való segítése, témavezetések vállalása;
- az intézményi és az országos tudományos diákköri konferenciák előkészítésébe és rendezvényeibe való bekapcsolódás, a bíráló bizottságokban való kezdeményező részvétel.

Időszerű prioritás a Rendészettudományi Doktori Iskola létrehozásában, majd folyamatos működésében való részvétel.

A prioritások között még meg kell említenünk azt is, hogy figyelmünket kiterjesszük a rendészeti képzési rendszeren kívülre is, elsősorban a felsőoktatási szférában. Megteremtjük a

lehetőséget a széleskörű kapcsolatokra, tevékenységünk bemutatására és eredményeink felajánlására, a külső lehetőségek bevonására.

Látszólag nem tartozik a képzési tevékenységhez, de ahhoz mégis erős szálakkal kötődik a pályázati tevékenység. Egyrészt az MRTT által kiírt, vagy a részvételével zajló pályázatnak több irányban lehetnek képzési vonatkozásai. Másrészt fontos a külső pályázati lehetőségek bevonása a forrásbiztosítás, valamint a tudományos közéletbe való széleskörű bekapcsolódás szempontjából. Meg kell oldani a pályázatfigyelés, tájékoztatás, támogatás feladatait, szükségesnek tűnik pályázati szakember bevonása is.

A feladatok megfogalmazása

A kutatás jelenlegi szakaszában már több lehetőség körvonalazódik. Soron lévő feladatként célszerű megvizsgálni a munkacsoporton belül a következő lehetőségeket és ez alapján konkrét javaslatokat is megfogalmazni a képzés megújítása érdekében.

1. A „Visegrádi Esték” újjászervezése.
Helyének kiválasztására több lehetőség is kínálkozik. Közülük a NKE Ludovika Kampusza is jó választásnak ígérkezik. Az egyetemi környezet és a tudományos társaság más rendezvényei is egymást kölcsönösen támogathatják.
2. Az MRTT szervezetében folyamatosan működő Képzési és Továbbképzési Szakcsoport létrehozása.
3. A rendészettudományi kutatások eredményeit tartalmazó ismerethordozók kiadása lehetőségeinek, formáinak áttekintése, további feltárása.
4. A rendészeti ágazat terén megvalósuló továbbképzési programokba való bekapcsolódás, új programok kidolgozása akkreditálása.
5. Az e-képzés lehetőségeinek feltárása és alkalmazása.
6. Meghatározni az MRTT tagozatainak helyét, szerepét, tevékenységét a rendészettudományi képzésben. Ösztönözni őket saját képzési tevékenységük áttekintésére, rendszerének felépítésére.
7. A forrásbiztosítás lehetőségeinek áttekintése. Olyan lehetőségeinket is célszerű figyelembe venni, amelyek ma is rendelkezésre állnak, de ez irányban nem hasznosítjuk tudatosan. Előrelátóbb tervezéssel rendezvényeinket kapcsolhatjuk az állami intézmények kiutazási és fogadási terveihez.

8. A személyi feltételek vizsgálata. Van e szükség külön foglalkozni a közreműködő személyek kiválasztásával, felkérésével, oktatói adatbank létrehozásával. A nemzetközi szervezetekben dolgozó magyar szakemberek, kutatók számbavétele, tervszerű bevonásuk. A külföldi kutatók bevonása.
9. A képzési és továbbképzési tevékenységnek a Társaság honlapján való megjelenítése.

A következő lépés a feladatok munkacsoporton belüli megvitatása, pontosítása, a végrehajtás személyhez kötése.

Budapest, 2013. október 12.

Gárdonyi Gergely

A „kriminálisztika jövője” munkacsoport elképzelései

2013. májusában a Magyar Rendészettudományi Társaság elnökségének döntése értelmében több munkacsoport jött létre „A Magyar Rendészettudományi Társaság jelene és jövője - Stratégiai és Innovációs Projekt” keretében. Ekkor született döntés a „kriminálisztika jövője” elnevezésű munkacsoport megalakításáról is, amely a tagok kiválasztását követően első ülését 2013. szeptember 27-én tartotta.

Az ülésen a tagok megegyeztek abban, hogy a munkacsoport célja tudományszervező tevékenység keretében a kriminálisztika iránt fogékony szakemberek felkutatása. Olyan tudományos fórumok szervezése, amellyel lehetővé válik a kriminálisztika népszerűsítése, és az így megszólított egyetemi hallgatók, pályakezdők, továbbá szakemberek tudományos tevékenységének fokozása is. A tudományszervező tevékenység célja kell, hogy legyen az MRTT tagságának toborzása éppúgy, mint a Társaságon kívüli személyek érdeklődésének felkeltése is.

A munkacsoport leszögezte, hogy első lépésként fel kell kutatni és meg kell szólítani azokat a Társaságon belüli és azon kívüli, a rendészet, valamint az igazságszolgáltatás területén dolgozó szakembereket, akik fogékonyak a kriminálisztika iránt. Ezt követően el kell érni, hogy tudományosan motiváltak legyenek. Ennek érdekében a munkacsoport rövid- és középtávra több javaslatot dolgozott ki.

Ötleként merült fel, hogy elsőként hallgassuk meg más - elsősorban a kriminálisztikával foglalkozó - szakemberek, tudományos kutatók véleményét arról, hogy merre tart a tudományterület, és milyen irányba érdemes kutatómunkát szervezni? Ennek egyik legkézenfekvőbb eszköze a kerekasztal beszélgetés, ahol a meghívottak elmondhatják a véleményüket, majd a közönség is hozzászólásra kap lehetőséget. Meggyőződésem, hogy az ilyen „brain storming” rendkívül hasznos, és az itt elhangzott ötletek használhatóak lesznek a tudományszervező munka során.

Egy – a Társaság keretén belül évi 2-3 alkalommal szervezett – kriminálisztikai pódiumbeszélgetés gondolata is felmerült, budapesti székhellyel, amelyre érdekes, a kriminálisztikai szakterületen emblematikus személyiségek kerülnének meghívásra.

Moderátornak egy állandó személyt kell felkérni, aki a beszélgetésekre felkészül, és azt megfelelő színvonalon levezeti. A beszélgetés során a meghívott vendég életútja és egyes szakmai kérdések kapcsán kifejtett álláspontja állna a középpontban.

A pódiumbeszélgetés célja a kriminalisztika népszerűsítése, és az eziránt fogékony szakemberek felkutatása a hallgatóság soraiból.

Rendkívül fontos a fiatal korosztály megszólítása, amely a munkacsoport megítélése szerint az alábbi módokon lehetséges:

- rendvédelmi szerveknél, egyetemeken, ügyészségeken, bíróságokon kriminalisztikai tárgyú előadások, oktatások szervezése színvonalas szakmai előadók közreműködésével, érdeklődést felkeltő témákkal, esettanulmányokkal (maximum másfél óra időtartamban, munkaidőben);
- az egyetemek jogi és orvosi-, valamint természettudományi karain, továbbá az igazságügyi szerveknél egyébként is megrendezett szakmai programokon igényes, neves előadókkal részt venni, ezt megszervezni (pl. bűnügyi helyszínelési bemutató, kutatók éjszakája, igazságügyi szakértők előadása, esetismertetések a szakértő szemszögéből stb.);
- a tudományos diákköri tevékenység során szükségesnek tartjuk a kriminalisztikai pályamunkákkal a jogi szekció felé történő nyitást, mivel ez elősegítené a kriminalisztika népszerűsítését a jogi karokon;
- egyetemi szakkollégiumok megszólításával a figyelmet fel kell hívni, közös rendezvényeket, szakmai fórumokat kell szervezni.

Indokoltnak látjuk a Belügyi Szemle szerkesztőségével a kapcsolatot felvenni annak érdekében, hogy a korábban létező esettanulmányok rovatot újra lehessen indítani³⁰.

Az érdekes és tanulságos bűnesetek leírása, elemzése rovatszerűen - a Szemlében korábban ismert gyakorlattal ellentétben – nem jelenik meg a folyóiratban. Tapasztalataink szerint ennek oka, hogy a nyomozók nem érdekeltek az esetek megírásában, sokan pedig nem is tudják, hogy van ilyen lehetőség. Ezzel párhuzamosan sok fiatal doktoranduszként vagy csak egyszerű érdeklődőként szívesen kutatna bűnügyekben, és írna meg olyan érdekes eseteket, amelyek a laikus és a szakértő olvasó számára is tanulsággal szolgálnak. *A lehetőséget az*

---

³⁰ „Bűncselekmények-nyomozások” címmel jelentek meg havonta, egy-két bűnügy nyomozásának tapasztalatait összegző írások éveken át, de hasonlóan esetszerű volt a „Szakértők gyakorlatából” című rovat is.

igénnyel összekapcsolva fel kell kutatni a „jó tollú”, érdeklődő kollégákat, akik vállalják rendszeresen egy-egy ügy feldolgozását, elemzését.

A sikeres felkutatás után a Szemlében újraindítható lenne az esettanulmányok rovata havi rendszerességgel. A munkacsoport két tagját felelőssé lehet tenni ennek koordinálásában.

Fontos a munkacsoport munkájának kommunikációja is, így szükségesnek tartjuk a Társaság honlapjának folyamatos frissítését, amelynek során a munkacsoport(ok) munkáját, tagjait, elérhetőségét, a küldetést, az aktuális témákat, a lebonyolított rendezvényekről fényképeket meg lehet jelentetni.

Keresni kell a felsőoktatási szakmai kapcsolatokat. Fel kell kutatni azokat a működő szakkollégiumokat, amelyek határterületei a kriminalisztikának: pl. orvosi egyetemeken, jogi karokon. Ezekkel a felsőoktatási intézményekben működő szakkollégiumokkal közös rendezvényeket lehet szervezni.

Fel kell kutatni a Rendőrség Tudományos Tanácsán keresztül (titkárok útján) azokat a doktoranduszokat és doktorjelölteket, akik kriminalisztikai témában folytatnak kutatásokat, és mozgósítani kell őket a fentebb említett események, rendezvények megszervezéséhez, vagy csak egyszerű részvételhez.

Valamennyi munkacsoporttag fontosnak tartja, hogy az MRTT éves értekezletén számoljon be a csoport vezetője az egész éves tevékenységről, és az elért eredményekről.

A munkacsoport jelenleg hat főből áll, a tagokat a közreműködésre személyesen kértem fel, amelyet nagy örömmel valamennyien elfogadtak. A tagok között van egy fiatal pályakezdő vizsgálótiszt, egy fiatal doktorandusz, valamint egy olyan, harmincas éveiben járó szakember, aki egy évtizedes krimináltechnikai és néhány év szakértői tapasztalattal rendelkezik, továbbá két középkorú, húsz éves szakmai tapasztalattal bíró kolléga is, akiknek vezetői tapasztalata illetve kutatói előélete van. Meggyőződésem, hogy egy ilyen összetételű munkacsoport, amelynek tagjai ezt a tevékenységet szabadidejükben, a kriminalisztika iránt érzett szeretetük okán végzik, a rájuk bízott feladatokat - egy közösen elfogadott terv alapján - , szisztematikusan, apró lépésekben, de céltudatosan hajtják majd végre.

Természetesen a munkacsoport saját célkitűzéseit a Társaság elnöksége által meghatározott keretek között, a Főtitkár irányítása, és a munkacsoport vezetőjének instrukciói mellett hajtja majd végre. Mindezt reményeink szerint oly módon, hogy annak következményeként sok érdeklődő laikust és szakembert lesz képes a Társaság tagjai közé szólítani. Ezek a tagok

pedig további ötleteket adnak, amelyek megvalósítására bizonyára mozgósíthatóak lesznek. Ez biztosítja egyúttal folyamatosan a színes, szakmai programok, és a zökkenőmentes szakember-utánpótlás lehetőségét a kriminalisztika egyik legfontosabb kutatóműhelyében, a Nemzeti Közszerológati Egyetemen.

Budapest, 2013. október 25.

Szigeti Béla

Az arab tavasz után Szíria és a migráció, a következő nagy kihívás az Európai Unió és a schengeni térség tagállamainak

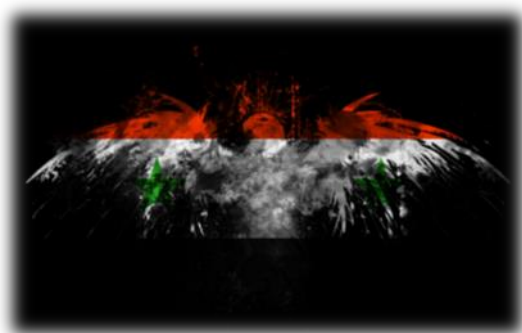
Bevezető

A viharos és máig tisztázatlan arab tavasz és az utána kialakuló polgárháborús állapotok több év múltával is megmaradtak Szíriában. A helyzetet nem könnyíti az ország nemzeti, etnikai és vallási sokszínűsége, a régmúltból fennmaradt konfliktusok, valamint a különböző hatalmi erők folyamatos küzdelme sem. Ennek tükrében nem meglepő, hogy Szíriából nagyon sokan menekültek el, és most különböző országokban várják sorsuk jobbra fordulását. Ezen menekült személyek elsődleges célja egy biztonságos országban való új élet kezdése, főként Nyugat-Európában. Ahhoz azonban, hogy a kiválasztott célországot elérjék, valamilyen módon be kell lépniük a schengeni térségbe. Írásomban jelen bevezetőben megfogalmazottakat fejtem ki részletesebben, illetve vázolom, hogy egy nagyobb méretű szír menekült hullámnak milyen hatásai lehetnek az Európai Unió és a schengeni térség külső határszakasszal rendelkező tagállamaira³¹.

Szíriai Arab Köztársaság

Ahhoz, hogy megismerjük és átlássuk a jelenlegi szír helyzetet, egy kicsit vissza kell menni az időben. Az ország történetét sok Közel-keleti államhoz hasonlóan az úgynevezett ütközőzóna jellemezte már az ókorban is, ami más és más formában folytatódott napjainkig.

Az első világháborút követően az Oszmán Birodalom is hazánkhoz hasonlóan jelentős területeket veszített, és az ENSZ³² elődje, a Népszövetség³³ az elcsatolt területeket brit és francia fennhatóság alá helyezte. Így került

³¹ Az Európai Unió külső határain főként az egyik fő migrációs útvonalban lévő bolgár-török, valamint a bolgár-román határszakasz érintettsége miatt a két nem teljes jogú schengen tagállam, Bulgária és Románia a fő érintett, az esetükben az is egy lehetséges „forgatókönyv”, hogy a szír menekültek megfelelő kezelése, illetve az általuk generált migrációs nyomás megakadályozásának sikeressége lesz a döntő a sokat elhalasztott, teljes jogú schengeni tagság kérdésének is.

³² ENSZ – Egyesült Nemzetek Szervezete, angolul UN

Palesztina, Irak és Jordánia az Egyesült Királyság, míg Szíria és Libanon Franciaország mandátuma alá. A ma ismert független szír állam 1944. január 01. nappal jött létre, azonban igazi függetlenségről 1946. április 17. napjától beszélhetünk, amikor az utolsó francia csapatok is elhagyták az országot. A függetlenség azonban nem tartott sokáig, 1958-ban Egyiptommal közösen megalakult az Egyesült Arab Köztársaság, de három év múlva Szíria kilépett belőle. Ezután belső politikai harcok osztották meg az országot, majd következett a hatnapos háború Izraellel, melynek végén Szíria elvesztette a Golán-fennsíkot. Többek között emiatt is tudta magához ragadni a teljes politikai hatalmat az addig „csak” a teljes katonai hatalommal rendelkező védelmi miniszter, Háfez al-Aszad 1970-ben. 1972-ben megalakult az Arab Köztársaságok Szövetsége, amelynek tagja volt Szíria is Egyiptom és Líbia mellett. Egyiptommal szövetségben részt vett a jom kippuri háborúban. 1976-ban megszállta Libanon egy részét, ahol a polgárháborút kihasználva a szír csapatok 2005-ig állomásoztak. Aszad a hidegháború alatt a Szovjetunióval ápolt jó kapcsolatokat, azonban az első öbölháború idején már az USA oldalán vesz részt a Szaddam Husszein vezette Irakkal szemben.

2000. június 10-én Háfez al-Aszad meghalt, hatalmát fia, Bassar al-Aszad veszi át. Politikai és gazdasági reformokat vezet be, próbálja javítani országa kapcsolatait és nemzetközi helyzetét, főként a szomszédos országokkal.

2011. február 4-ére a kormányellenes erők meghirdetik a harag napját, amely azonban érdeklődés hiányában „elmaradt”. Azonban az arab tavasz kiváltotta forradalmakat nem kerülhette el Szíria sem, először Damaszkuszban kezdődtek tüntetések, majd több vidéki városban is, amit a kormányerők mellett álló hadsereg feloszlott. A katonai erők is megosztottak lettek, melynek során a szunnita és az alavita³⁴ muszlimok között kialakult ellentétek miatt megalakult a Szabad Szíriai Hadsereg.

A kormányerők és az ellenzék, valamint a különböző nemzeti és etnikai csoportok között azóta is tartanak a harcok, és habár többször is kilátásba került Szíria esetleges külső fegyveres megtámadása, erre eddig még nem került sor³⁵. A katonai beavatkozást nem támogatja Oroszország, valamint számos Európai Unió tagország is az ENSZ Biztonsági Tanácsának felhatalmazásához köti a katonai intervenciót.

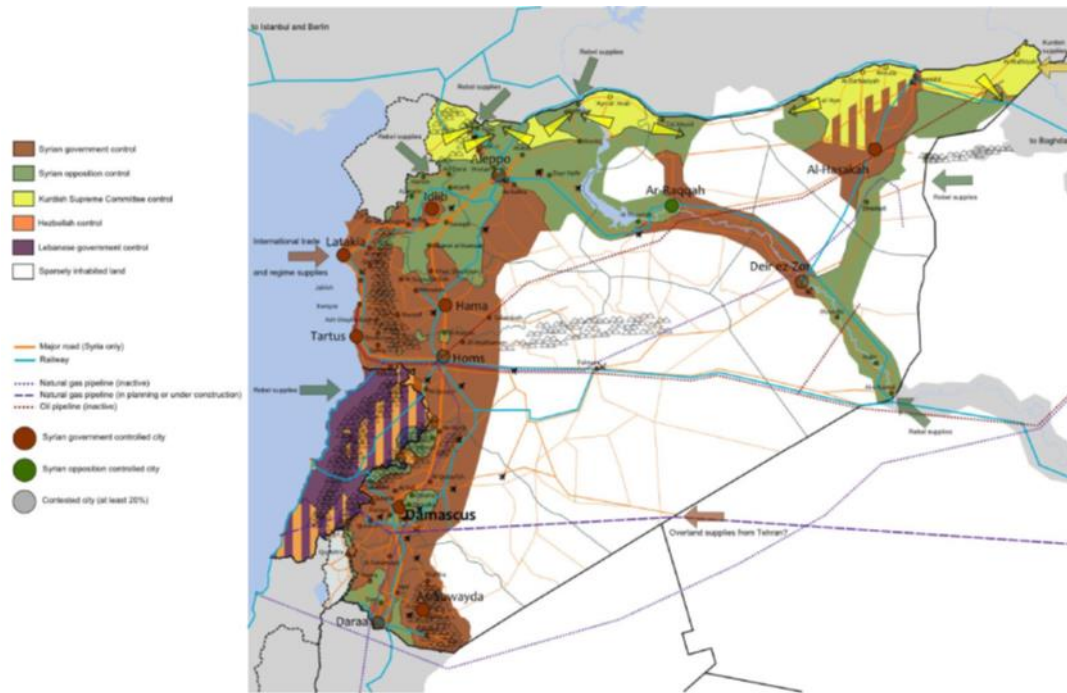
---

³³ Angolul League of Nations, az Amerikai Egyesült Államok elnökének, Thomas Woodrow Wilsonnak a híres 14 pontos beszédében 1918. január 08-án került megfogalmazásra egy olyan világ szervezet létrehozásának az igénye, amely a jövőben a békét garantálná

³⁴ A vallásos lakosság 74 %-a szunnita muszlim, míg az alavita és druze irányzatot csak a lakosság 16 %-a követi. Ellenben a kormány többsége az alavita irányzathoz tartozik, és 1970 óta ők irányítják az országot.

Forrás: CIA, The World Factbook, SYRIA, <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>

³⁵ Annak ellenére sem, hogy az esetleges amerikai beavatkozás megindítását Barack Obama elnök a vegyi fegyverek alkalmazásában jelölte meg, amely sajnálatos módon 2013. augusztus végén be is következett.

A fenti ábra jól szemlélteti a szíriai katonai helyzet kaotikusságát. A barna területek jelölik a kormányerők által, míg a zöld szín az ellenzék által ellenőrzött területeket jelöli. A citromsárga szín a kurd, míg Libanon határaihoz közel a narancssárga szín a Hezbollah³⁶ által ellenőrzött részt szemlélteti.

2013. november első heteiben a kormányerők jelentős ellenzéki területeket foglaltak vissza, megerősítve pozíciójukat Damaszkusz és Aleppo városában. Eközben az Egyesült Államok is felfüggesztette az ellenzéki erők támogatását, ezzel is arra próbálják rákényszeríteni a lázadókat, hogy üljenek tárgyalóasztalhoz a jelenlegi kormánnyal, ENSZ közvetítéssel.

Szinte erre válaszként hét szír lázadó katonai csoport egyesült, Iszlám Front néven, és célul tűzték ki az al-Aszad rendszer megdöntését és egy iszlám állam kiépítését.

Ban Ki-moon ENSZ Főtitkár 2013. november 25-én bejelentette, hogy 2014. január 22-én Genfben nemzetközi konferenciát hív össze, ahol a szír kormányerőket és ellenzékét próbálja tárgyalóasztalhoz ültetni.³⁷ Az eseményt a Főtitkár a Remény küldetésének³⁸ nevezte.

A forradalom és polgárháború jelenleg is dúló harcai miatt rengeteg szíriai menekült a szomszédos országokba, illetve onnan megpróbálnak Nyugat-Európába jutni.

³⁶ A Hezbollah jelentése: Allah pártja. Libanonban alakult milicista és politikai szervezet. Több ország, köztük az USA és Izrael is terrorista szervezatként tekint rá.

³⁷ Forrás: UN News Centre, <http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=46575&Cr=Syria&Cr1=>

³⁸ „This is a mission of hope.”

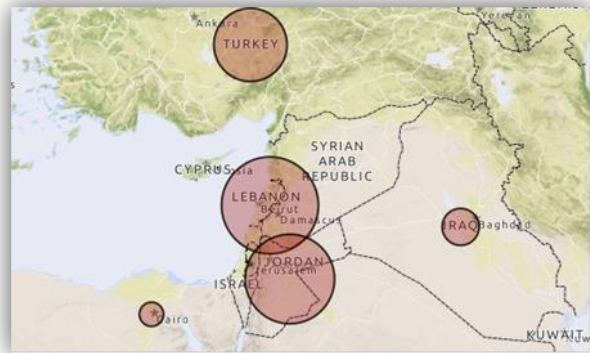
A menekültek helyzete

A szíriai harcok során 2013. szeptemberéig 120.000 ember vesztette életét, és közel 2,5 millióan menekültek el a harcok során szinte teljesen lerombolt országból³⁹. Ez a szám azóta még tovább növekedett.

Regisztrált szíriai menekültek száma 2012. január és 2013. november között⁴⁰

Jelentős számú szír menekült tartózkodik a környező országokban, a legtöbben Libanonban, Jordániában és Törökországban. Az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága adatai szerint⁴¹ Libanonban 823.791 fő, Jordániában 553.311 fő, Törökországban 522.111 fő, Irakban 206.632 fő, míg Egyiptomban 128.158 fő Szíriából származó menekült tartózkodik, ez összesen 2.248.962 fő, melyből a regisztrált menekültek száma

2.172.127 fő, míg további 76.835 fő várja, hogy a fenti országok valamelyikében regisztrált menekült legyen.

A menekültáradat minden tekintetben jelentős terheket jelent a befogadó országoknak. Kiváló példa erre a Jordániában található Zaatri tábor, amely 113.607 fővel jelenleg az ország negyedik legnépesebb „városa”. 2013. április

végén 202.993 fő volt itt elhelyezve.

³⁹ Forrás: Francois Hollande francia elnök ENSZ Közgyűlésén elmondott beszéde

⁴⁰ Forrás: Syria Regional Refugee Response, Inter-agency Information Sharing Portal, <http://data.unhcr.org/syrianrefugees/regional.php>, 2013. november 26. zárással

⁴¹ Forrás: Syria Regional Refugee Response, Inter-agency Information Sharing Portal, <http://data.unhcr.org/syrianrefugees/regional.php>, 2013. november 26. zárással

De a többi környező országban sem jobb a helyzet, például Libanonban minden negyedik személy szíriai menekült. Azt sem szabad elfelejteni, hogy a fenti országok és az UNHCR által üzemeltetett menekülttáborokon kívül számos menekült tartózkodik és él különböző nagyvárosokban, így Törökországban is.

A menekültek 49 %-a férfi, 51 %-a nő. A kor megoszlást tekintve 47, 5%-uk 18 és 59 év között van. A 18. év alattiak száma valamivel több mint 1.121.000 fő, ami a menekültek létszámának közel fele.

A menekülttáborokban sokszor kaotikus állapotok uralkodnak, illetve a menekültek nagy része sem tekint az őket befogadó országra úgy, mint végleges cél országra. Elsődleges cél a Nyugat-Európába való kijutás, amelyhez két alapvető útvonalat használnak, egy vizit a Földközi tengeren keresztül, Olaszországi célállomással, illetve egy szárazföldi útvonalat, amely Törökországon keresztül vezet, majd onnan kétfelé ágazik, egyrészt Görögországon keresztül a klasszikus balkáni útvonal, illetve egy viszonylag új útvonal, amely Bulgárián és Románián keresztül vezet Magyarországra, majd tovább Nyugat-Európába.

Törökországból az Európai Unióba

A klasszikusnak mondható, migránsokat motiváló tényezők mellett hatalmas húzóerőt jelentett Svédország azon 2013. szeptemberi eleji kijelentése, miszerint megadja az állampolgárságot minden szír menekültnek⁴². A svéd kormányzati kijelentést megelőzően, 2012. évben és 2013. év szeptemberéig 14.700 fő szíriai menekült kérelmező érkezett Svédországba. Csak összehasonlításképpen, a bejelentést követően 2013. szeptember 4–11. között közel 700 szíriai kérelmezőt regisztráltak.

A migránsokat nagyban segítik a közösségi oldalak nyújtotta lehetőségek⁴³. Rajtuk keresztül tudnak kapcsolatba lépni a még otthon maradt és a már nyugaton lévő rokonokkal, az őket segítő személyekkel, embercsempészekkel. Szerepük legalább akkora a migránsok „célba juttatása” során, mint amekkora jelentősége volt az Arab tavasz⁴⁴ során a különféle megmozdulások szervezésében.

---

⁴² Forrás: The Local, Sweden's News In English, <http://www.thelocal.se/20130903/50030>

⁴³ Ilyen közösségi oldalak a Facebook, twitter, Google+, tumblr, MySpace.

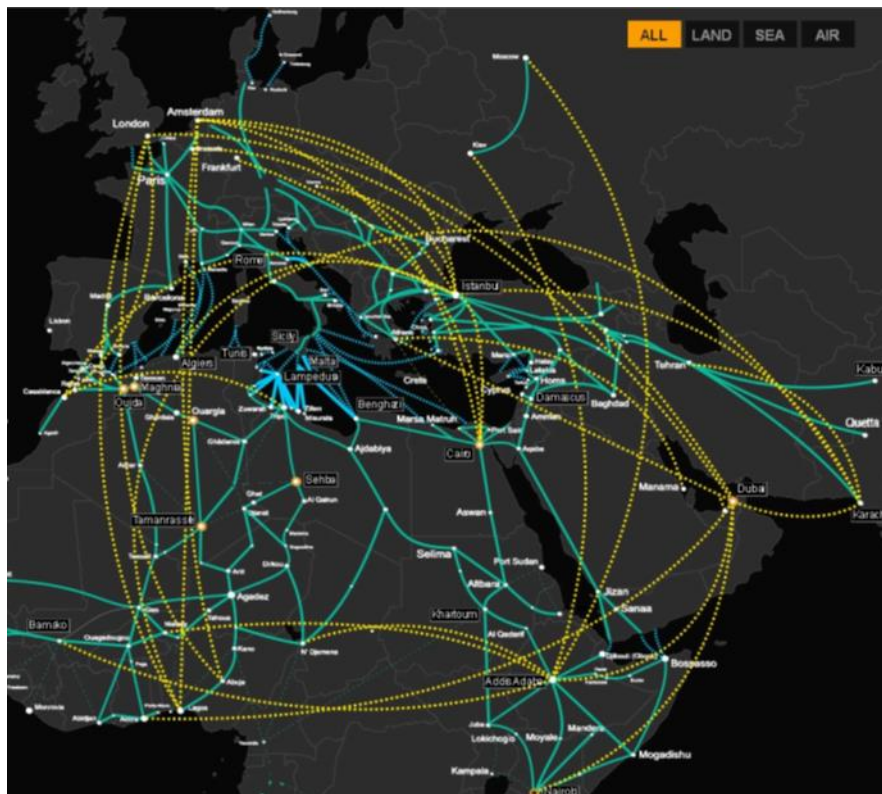
⁴⁴ Tipikus példája ennek a 2011. évben lezajlott Egyiptomi forradalom, amely főként a Facebook-on szerveződött.

A másik fő internetes információs - közösségépítő oldal az Al Jazeera.

A több nyelven is elérhető nemzetközi hírsatorna, mely főként a Közel-Kelet eseményeivel foglalkozik, jelentős segítséget is nyújt olvasóinak a kialakult helyzetekkel kapcsolatosan, persze nem mindig elfogulatlanul.

2013. október 26-án jelent meg az oldalon az alábbi interaktív térkép⁴⁵, amely a fő útvonalakat mutatja a migránsok célországába. A térképes rész alatt közlik a különböző útvonalak árait, a hozzájuk tartozó figyelemfelhívó megjegyzésekkel, valamint az egyes kiindulási és célállomások közötti távolságot.

A térképen a színek a különböző útvonalakat jelölik, így a zöldeskék szín a szárazföldi, a világoskék szín a vízi, és a sárga szín a légi útvonalakat jelzi. Jól látható ez alapján, hogy Törökországban Isztambul a fő csomópontja a migránsoknak mind a szárazföldi, mind a légi útvonalat érintően. Ezt követően kétfelé ágaznak az útvonalak, az egyik a korábban aktívabb török-görög szárazföldi határ és az Evros folyó térsége, majd onnan Macedónián és Szerbián keresztül Magyarország-Ausztria vagy Horvátország–Szlovénia–Ausztria útvonal⁴⁶, míg a másik fő útvonal Törökország–Bulgária–Románia és onnan Magyarország vagy Szerbia érintésével Ausztria.

⁴⁵ Forrás: <http://www.aljazeera.com/indepth/interactive/2013/10/interactive-price-passage-201310248556288870.html>

⁴⁶ Ez az úgynevezett Balkáni útvonal.

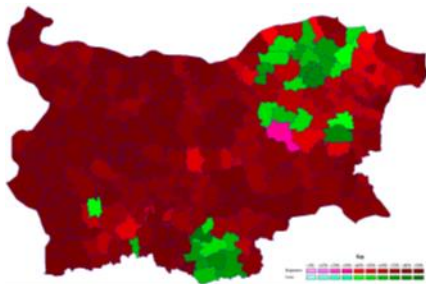
2010 novemberében volt szerencsém részt venni a FRONTEX⁴⁷ által végrehajtott görög-török szárazföldi határszakasz megerősítésében, melynek során személyesen is szembesültem több kollégámmal egyetemben, hogy mekkora migrációs nyomás nehezedik erre a határszakaszra. Az európai nemzetek delegált határrendészeinek és technikai eszközeinek köszönhetően már az első hetekben enyhült a nyomás a korábbiakhoz képest, azonban igazi áttörést a 2012. év végére átadott, 10,6 kilométer hosszú, négy méter magas szögesdrót kerítés megépítése jelentette, amelynek 3.2 millió EUR-s költségét teljes egészében a görög kormány álta.

A kerítés megépítésével a görög-török szárazföldi határon a migráció a korábbi évekhez viszonyítva gyakorlatilag megszűnt. A migránsok új útvonalakat kerestek és találtak is, a török–bolgár határ aktív lett, és újra aktivizálódtak a korábbi tengeri útvonalak.

Az új szárazföldi útvonal, amely Törökországon és Bulgárián keresztül vezet Romániába, több szempontból is érdekes.

Az első ilyen a bolgár-török nemzetiségek kérdése. Bulgáriában jelentős török kisebbség él, számuk a 2011-es népszámlálás szerint 588.318 fő⁴⁸, ami az ország 7.364.570 fős lakosságához viszonyítva a népesség majdnem 8 %-át teszi ki. Elhelyezkedésüket a térképen zöld szín szemlélteti. A török nemzetiségűek nagy része az iszlám vallást követi.

A számuk folyamatosan csökken, köszönhetően a kommunista időkben elrendelt asszimilációs intézkedéseknek, melyek során kötelezték őket, hogy keresztény neveket vegyenek fel és hagyjanak fel a muszlim szokásokkal. A kommunista rendszer bukása után aztán lehetővé tették a régi nevek újbóli használatát és az iskolákban is lehetőség nyílt a török nyelv tanulására, még ha kevés óraszámban is. A korábbi kormányzati hozzáállásnak a következtében azonban a török nemzetiségű bolgárok a társadalom szélére sodródtak, az ország elmaradott részein élnek, és mindennapi megélhetési gondokkal küzdenek. Ennek ellenére vagy inkább mindezek miatt igen zárt közösségeket alkotnak, és segítik egymást. Nemcsak az országon belül, hanem kívül is. Ha megnézzük a

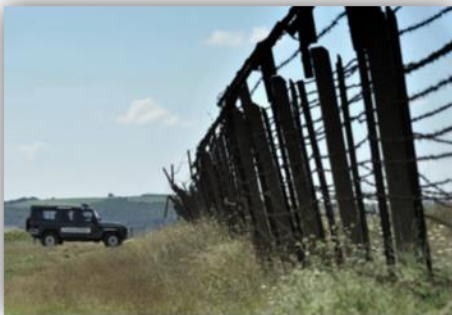
⁴⁷ FRONTEX: Európai határőrizeti ügynökség, a rövidítés a francia Frontières extérieures (Külső határok) szóból ered, az Ügynökség teljes neve: Európai Unió Tagállamai Külső Határain Való Operatív Együttműködési Igazgatásért Felelős Európai Ügynökség.

⁴⁸ Forrás: <http://censusresults.nsi.bg/Census/Reports/2/2/R7.aspx>

nemzetiségi térképet és az Al Jazeera által publikált térképet, akkor láthatjuk, hogy a Törökországból érkező migránsok útvonala és a Bulgáriában élő török nemzetiségűek elhelyezkedése az országon belül megegyezik.

A bolgár és román határrendész kollégáktól nem hivatalosan kapott információk, valamint a rendelkezésünkre álló meghallgatási jegyzőkönyvek alapján a Törökországból érkező szír menekültek nagyon jó minőségű hamis/hamisított bolgár okmányokkal vannak ellátva, melyeket Törökországban vagy Bulgáriában kapnak meg.

A második ok, ami érdekessé teszi a bolgár-török határt, a jelenleg építés alatt lévő határ-

kerítés, ami arra hivatott, hogy megakadályozza az illegális migránsok belépését Bulgáriába.

Az építést 2013. október 24-én rendelte el a bolgár Védelmi Miniszter, Angel Naydenov⁴⁹. A kerítés mellett manőver utakat is építenek a határterületen és technikai eszközök is telepítésre fognak kerülni.

Az építkezés előre láthatólag 2014. februárjára fog elkészülni. A 30 kilométeres kerítés befejezéséig az

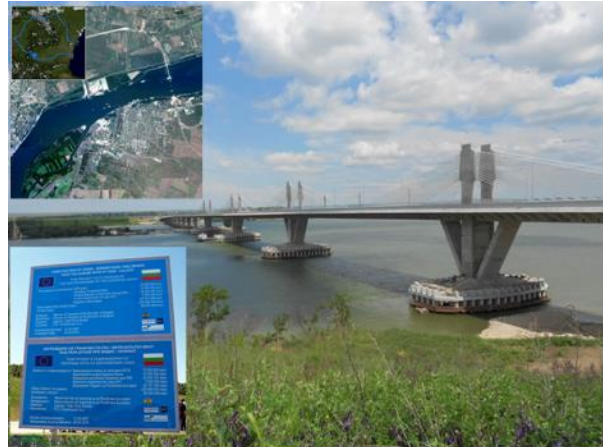
érintett határszakaszon hőkamerás felderítő egységek kerülnek alkalmazásra, illetve a határrendőrség járőrei mellett a bolgár honvédség is alkalmazásra kerül.

A bolgár-román határon a FRONTEX kockázatelemző egységének második negyedéves jelentésében⁵⁰. már megemlíti, hogy a Törökországból érkező migrációs nyomást az is jól szemlélteti, hogy 2013 júliusában a Fekete-tengeren Románia által megtörténtek az első elfogások, a két migráns csoport egy Isztambulhoz közeli kikötőből indult útnak hajóval. Az idő előrehaladtával aztán ezen elfogások sokasodtak, illetve áthelyeződtek Negru Voda térségébe. A román határrendőrség, a Politia de Frontiera hivatalos honlapján rendszeresen tették közre az újabb és újabb szír elfogásokat a bolgár-román határszakaszon.

⁴⁹ Forrás: novinite.com, Sofia News Agency, http://www.novinite.com/view_news.php?id=154891

⁵⁰ Forrás: FRONTEX, http://www.frontex.europa.eu/assets/Publications/Risk_Analysis/Fran_Q2_2013.pdf

Az utóbbi időszakban aztán a szír migránsok megjelentek a bulgáriai Ruse-t a romániai Giurgiuval összekötő Duna híd térségében, majd az új, 2013. június 14-én átadott, a bulgáriai Vidint a romániai Calafattal összekötő új Duna híd lett az elkövetők következő célpontja (jobb oldalt a képen).

Az elkövetési módszer főként a teher- és személygépjárművekben történő megbújás,

valamint a fentebb már vázolt hamis/hamisított bolgár úti okmányok felhasználása.

Jellemzően az embercsempészek 6.000-8.000 EUR-t kérnek a migránsoktól, hogy Törökországból Bulgária és Románia területén keresztül „biztosan” a schengeni térségbe hozzák őket. Meghallgatási jegyzőkönyvekből az is kiderül, hogy a migránsok 1.000–1.500 EUR között fizetnek egy Törökország-Bulgária útért.

A Román Határrendőrség elfogott olyan szír származású, német állampolgárságú személyeket is, akik Németországból utaztak le a román-bolgár határra a szír migránsokért.

A Román Fél által realizált elfogások eddig a fentieknek leírtaknak megfelelően főként a déli megyéket érintették, azonban 2013. november 26-án Nadlac–Nagylak román-magyar határátkelőhelyen elfogásra került két szír állampolgár, akik kamionban megbújva próbáltak a schengeni térségbe bejutni. A kamiont, amelyet egy görög származású sofőr vezetett, Bulgáriában rakodták meg és Németország volt az úti célja.

Összefoglalás

Láthatjuk, hogy a migráció és annak kialakulása nagyon szerteágazó és összetett folyamat. A jelenlegi helyzetben nem tűnik valószínűnek, hogy a szír helyzet békésen rendeződni fog. Amíg erre nem kerül sor, addig a térségből érkező migrációs nyomás sem fog megszűnni. A kezelésére bevezetett különböző intézkedések hatását még nem minden esetben lehet egyértelműen megállapítani. Azonban az tisztán látható, hogy a migráció kezelése, különösen az Európai Unió és a schengeni térség külső határain megjelenő hihetetlen mértékű migrációs nyomás nem lehet csak tagállami feladat. A bevezetett intézkedések és a hatóságok megfeszített munkája pedig csak akkor fog célt érni, ha a menekült személyek esetében már nem fognak fennállni a migrációt kiváltó okok. Ennek első és legfontosabb lépése a szíriai béke megteremtése. Az ott dúló polgárháború azonban arra is rávilágított, hogy a harcoló

felek még a vegyi fegyverek ártatlan embereken történő bevetésétől sem riad vissza céljai elérése érdekében. Joggal merül fel a kérdés: mikor lesz vége a harcoknak?

Az alábbi kép adja meg rá a választ, amely egy szíriai lázadót és egy jelmondatot ábrázol. Az angol nyelvű szöveg így hangzik: Harcolni fogunk a végsőkig, Insallah⁵¹.

---

⁵¹ Arab kifejezés, jelentése: Allah úgy akarja